

GŁOS

KATOLICKI

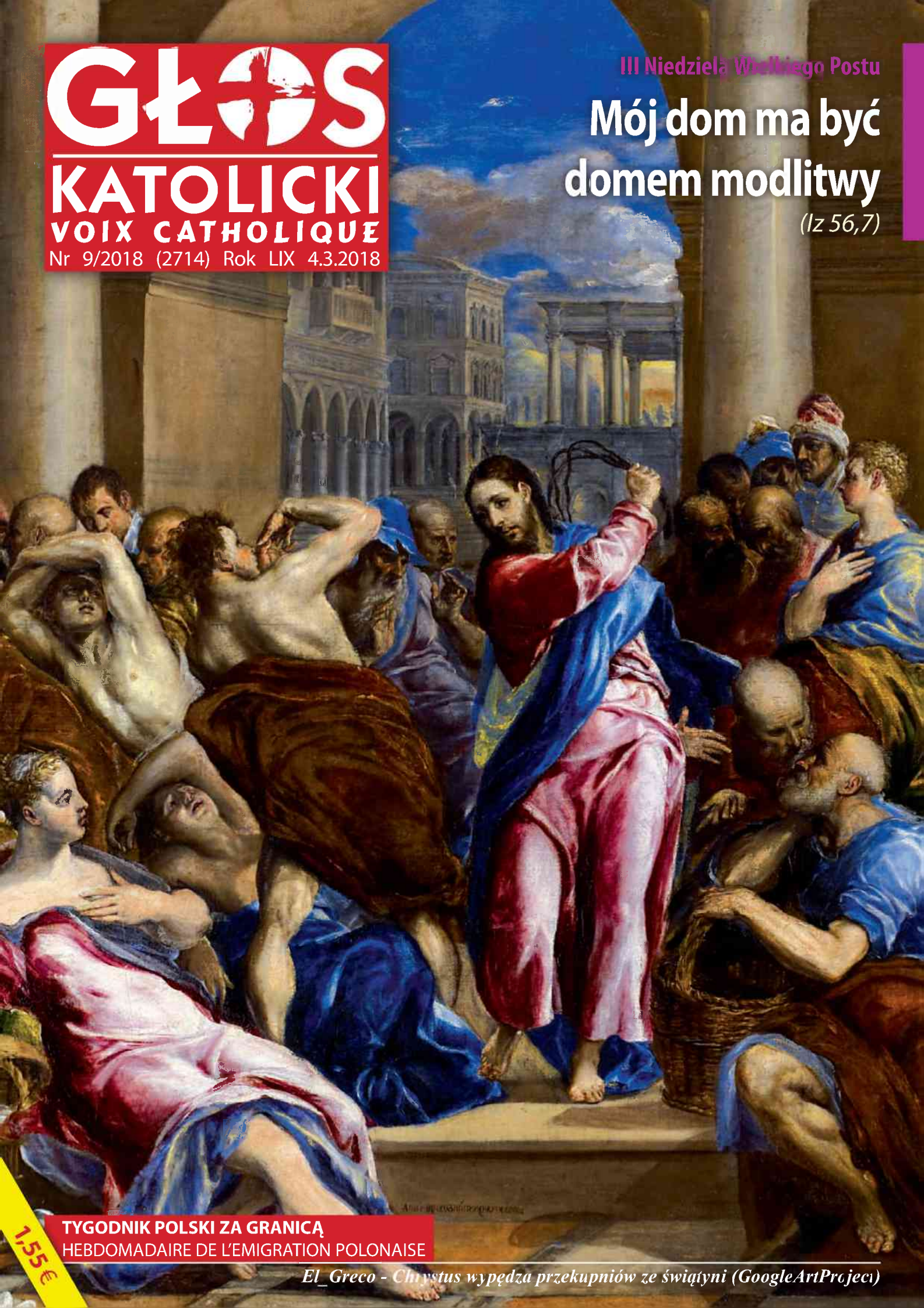
VOIX CATHOLIQUE

Nr 9/2018 (2714) Rok LIX 4.3.2018

III Niedziela Wielkiego Postu

Mój dom ma być domem modlitwy

(Iz 56,7)

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

El_Greco - Chrystus wypędza przekupniów ze świątyni (GoogleArtProject)

1,55 €

Józef Augustyn SJ

Modlitwa o ewangeliczną czystość serca

Praktykowanie ewangelicznej czystości serca wyraża się najpierw w trosce o czystą intencję. Wszystko, cokolwiek robimy, winno być powierzone Panu.

Św. Ignacy Loyola w *Ćwiczeniach duchownych* przed każdą medytacją każe nam prosić, aby „wszystkie nasze zamiary, decyzje i czyny były skierowane w sposób czysty do czci, służby i chwały Jego Boskiego majestatu”. Jest to modlitwa o czystość intencji, o czystość serca.

Przed laty, w czasie mojego nowicjatu w Starej Wsi, gdy niemal co godzinę rozpoczynaliśmy jakieś nowe zajęcia, tak zwany „manduktor”, zapraszał matym dzwoneczkiem do skupienia i trwania przez chwilę ciszy, w czasie której mieliśmy „wzbudzić w sobie dobrą intencję” i powierzyć Panu Bogu tę nową czynność. W taki sposób jako młodzi zakonnicy uczuliśmy się ofiarowywania Panu każdej chwili naszego życia, otwierania się na Jego łaskę, przyjmowania Jego nieskończonej miłości: „Niech wszystko, Panie, będzie na Twoją chwałę; z miłości ku Tobie. Niech nie szukam mojej korzyści i mojej chwały, mojej wygody, komfortu, mojego «ja»”. Szczera intencja, wzbudzana świadomie i dobrowolnie, jest podstawą czystych myśli, czystych słów, czystych gestów, czystych relacji i więzi z bliźnimi.

Czyste myśli, uczucia i pragnienia

Czyste myśli, uczucia i pragnienia nie są w naszym życiu ani spontaniczne, ani odruchowe. Są ona owocem zmagania, trudu i walki duchowej. W naszych dążeniach, pragnieniach, potrzebach i pożądaniach jesteśmy głęboko zranieni, dotknięci pierwotną winą, którą niemiecki pisarz Herman Hesse określa jako „pra-winę”. To owa „pra-wina” sprawia, że odruchowo, od lat niemowlęcych, bywamy bardziej skłonni do złego niż do dobrego. Psalmista modli się: *Oto zrodzony jestem w przewinieniu i w grzechu poczęta mnie matka* (Ps. 51, 7). Św. Paweł w Liście do Rzymian pisze: *Stwierdzam w sobie to prawo, że gdy chcę czynić dobro, narzuca mi się zło. Albowiem wewnętrzny człowiek [we mnie] ma upodobanie zgodne z Prawem Bożym. W członkach zaś moich spostrzegam prawo inne, które [...] podbija mnie w niewolę pod prawo grzechu* (Rz 7, 21-23).

Skłonność do zła czyni nas zachłannymi: na ludzkie uczucia,

posiadanie materialne, doznania zmysłowe, władzę, pochwały. Im większa namiętność, tym boleśniej doświadczamy swego wiecznego nienasyceń, które ujawnia się w naszych myślach, wyobrażeniach, pragnieniach, odczuciach. Stąd też praktykowanie czystości serca wymaga od nas samowyrzeczenia i kontroli naszych myśli, emocji, wyobrażeń, pragnień. Potrzebujemy z jednej strony ludzkiej determinacji i siły woli, z drugiej zaś Bożej mocy, światła i łaski, byśmy mogli skutecznie kierować naszym życiem.

Wbrew temu, co mówią pewne trendy psychologiczne, człowiek może zapanować nad sobą, swoimi dążeniami i pragnieniami. Nie jest bowiem samotną istotą rzuconą w przestworza, ale nieustannie czuwa nad nim Jego Ojciec niebieski, Stwórca, Obrońca i Pan. Stąd też świadomi naszej kruchości mówimy do Pana: *Jesteś moim Bogiem; usłysz, o Panie, moje głośne błaganie. Panie, mój Panie, potężna moja pomocy, ostaniasz w dniu walki moją głowę* (Ps 140, 7-8). To dzięki pomocy Pana możemy kierować całym naszym życiem.

Sztuki kierowania naszym życiem uczymy się latami

W jaki sposób? Każdej złej myśli, złemu pragnieniu, złej podpowiedzi, złemu słowu, trzeba nam przeciwstawić – świadomie i dobrowolnie, z pomocą Pana, myśl dobrą, pragnienie dobre, zamiar dobry, intencję dobrą, słowo dobre. Owa dobra myśl, dobre pragnienie i dobre słowo pochodzi zawsze od Dobrego Boga. Bogatemu młodzieńcowi, który nazywa Jezusa *Nauczycielu dobry*, On odpowiada: *Czemu nazywasz Mnie dobrym? Nikt nie jest dobry, tylko sam Bóg* (Łk 18, 19).

Sam Jezus daje nam przykład duchowego zmagania ze złymi myślami, odczuciami i pragnieniami. Gdy w czasie modlitwy na pustyni demon kusi Go: *Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz temu kamieniowi, żeby się stał chlebem*, Pan odpowiada: *Napisane jest: Nie samym chlebem żyje człowiek* (Łk 4, 4).

EWAGRIUSZ z Pontu, Ojciec Pustyni, wielki Mistrz życia duchowego, żyjący w IV wieku, wylicza osiem zasadniczych złych myśli, namiętności, pokus, z którymi musi się zmagać każdy człowiek: obżarstwo, nieczystość, chciwość, smutek, gniew, lenistwo duchowe, wyniosłość i pycha. Jest to – według antropologii Pontyjskiego Mistrza – swoiste „wyposażenie” człowieka zranionego grzechem pierwotnym.

EWAGRIUSZ podkreśla jednak z mocą, że nasze złe myśli nie są naszą winą, ale naszym wyzwaniem, zadaniem. Jest więc rzeczą nadzwyczaj ważną, byśmy nie czuli się winni z powodu naszych pokus: złych myśli, wyobrażeń i pragnień. One co prawda usiłują nas nakłonić do grzechu, ale same w sobie grzechem nie są, a dzięki wewnętrznej walce mogą stać się okazją do naszego zwycięstwa oraz pogłębienia naszej miłości do Boga i bliźnich.

Pokusy nigdy nie są naszą winą, są naszym zadaniem, okazją do głębszego przyłgnięcia do Boga. W pokusach potrzebujemy pokornej świadomości, że bez łaski Boga nie będziemy w stanie panować nad naszymi złymi myślami, pragnieniami i odczuciami. „Bez Boga możemy tylko grzeszyć” (Anna Augustyn).

Eucharystia a czystość serca

W Ziemi Świętej na Górze Błogostawieństw, wokół świątyni jest osiem dużych kamiennych tablic, na których wykuto błogostawieństwa Jezusa. Przy ołtarzu „polowym”, w miejscu sprawowania Eucharystii, z pięknym widokiem na Jezioro Galilejskie, umieszczono napis: *Błogostawieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą* (Mt 5, 8). To piękny symbol, który objawia nam Eucharystię jest źródłem czystości serca.

ciąg dalszy na str. 8

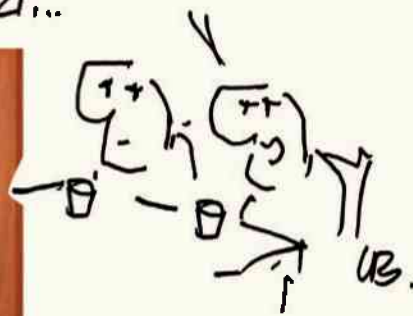
J. Malczewski – Modlący się mężczyzna

Telegram o... niepodległych

Taki mamy rok nadziei i ycyjny - polskiego Jubileuszu, że odruchowo wszystko już rozpatrujemy w kategoriach... niepodległości. W tym kontekście nie da się przejść obok niej mimo etosu... Polek i ich w niej udziału. Tamiych, którym przez pokolenia przyszło trwać mężnie, modlić się żarliwie do Czarny Madonny, rodzić i wychowywać dzielnie nie tylko synów i córki - wobec zaborców, wobec niewoli Czczyznych, i tych dzisiejszych - matek, żon, babć i siostr, sześcioro i sekretarek. Wyduje się to tym bardziej istotne, kiedy wszechogarniająca nas w półczynie „urawniłowka” i dekadencji gender stara ją się za wszelką cenę odebrać ludzkości jego z natury przyrodzoną różnorodność (mężczyznę i niewiastę stworzył ich...), generując kulturowo-półeczne obywateli - ni męskie, ni żeńskie, ni ojcow, ni matki - niezdołnych do... godności osoby ludzkiej. Tymczasem w tej dziedzinie, i mimo politycznych zarwoirowań, Polska u yduje się być wciąż oazą normalności - chrześcijański i europejski cywilizacji - moralności, religijności, nowoczesności i ołyczności. Mimo historycznych doświadczeń okupacji i zniewolenia, zachowała ciągłość swojej tożsamości. Nie byłoby to możliwe bez wyjątkowej postawy i roli jaką pełnią Polki - dumne i czule, mądre i rodzinne, matki i politycy, profesorowie i pielęgniarki - nie tracąc na moment swojej kobiecości, uroku i... niepodległości. Uff, ale parzy. No ale przecież w moim kraju Panie stawiane są od zawsze na pierwszym miejscu i na piedestale, jak nigdzie indziej na świecie! No oczywiście, że od tego ideału Matki - Polki tyrową odstępstwa, ale one tylko potwierdzają regułę. P.O.

- RAZ DO ROKU, 8-GO MARCA WYDAJE MI SIĘ, ŻE CHCIAŁ. BYM BYŁ KOBIECĄ, ALE BOGA DZIEKI NA ZAJUTRZ MI TO PRZECHODZI...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Postuszeństwo wymagające ofiary – str. 4
- | Rachunki krzywd ciągle nierozliczone – str. 8
- | Calineczka nie pozna księcia – str. 9
- | Les chiffres de la vie – str. 11
- | Hit, czyli Wyspiański 500+ – str. 12

Trwalszy pokój - czy taktyczny rozejm?

Marian Miszalski

Trwalszy pokój, czy taktyczny rozejm? – takie pytanie nasuwa się nieodparcie po ostatnim spotkaniu premiera Morawieckiego z kanclerz Merkel w Berlinie.

Niektóre oznaki, poprzedzające to spotkanie wskazywały, że Berlin powściągnął swego „niemieckiego owczarka”, Brukselę, w prowadzonym od kilkunastu miesięcy ataku politycznym na Polskę, mającym na celu zablokowanie niezbędnych, wewnętrznych reform w państwie i przywrócenie do władzy nad Wisłą przychylnego sobie „stronnictwa pruskiego”.

Wydaje się, że w tym wygaszeniu politycznej ofensywy przeciw Polsce ważną rolę odegrały przynajmniej cztery czynniki. - Zdecydowane stanowisko amerykańskie - tak wobec Moskwy, jak Berlina, rozwiewające złudzenia Berlina co do możliwości pogłębienia strategicznego partnerstwa z Moskwą w przypadku odprężenia w stosunkach amerykańsko-rosyjskich. - Stanowcze i konsekwentne stanowisko władz polskich, oparte na amerykańskim poparciu i węgierskim „veto” - dla uruchomienia procedur brukselskich względem Polski (stawny art.7 Traktatu Lizbońskiego). - Obawy Berlina przed zintensyfikowaniem budowy „Między morza” w odpowiedzi na kontynuowanie brukselskiego natarcia, która to intensyfikacja groziłaby stopniową utratą ekonomicznych korzyści dla Niemiec związanych z odtwarzaniem Mitteleuropy poprzez projekt Unii Europejskiej.

ciąg dalszy na str. 6

Zaprenumeruj „Głos Katolicki”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

☐ Rok (56,60 €) ☐ Pół roku (30,30 €) ☐ Miesiąc (5 €)

☐ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) ☐ PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____

☐ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

LITURGIA SŁOWA

III Niedziela Wielkiego Postu

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Słowa Twe, Panie, dają życie wieczne.

DRUGIE CZYTANIE

1 Kor 1,22-25

Czytanie z I Listu św. Pawła Apostoła do Koryntian

Bracia:, Gdy Żydzi żądają, znaków, a Grecy szukają mądrości, my głosimy Chrystusa ukrzyżowanego, który jest zgorszeniem dla Żydów, a głupstwem dla pogan, dla tych zaś, którzy są powołani, tak spośród Żydów, jak i spośród Greków, Chrystusem, mocą i mądrością Bożą. To, bowiem, co jest głupstwem u Boga, przewyższa mądrością ludzi, a co jest słabe u Boga, przewyższa mocą ludzi.

EWANGELIA

J 2,13-25

Słowa Ewangelii wg św. Jana

Zbliżała się pora Paschy żydowskiej i Jezus udał się do Jerozolimy. W świątyni napotkał tych, którzy sprzedawali woły, baranki i gołębie oraz siedzących za stołami bankierów. Wówczas sporządziwszy sobie bicz ze sznurków, powyrzucił wszystkich ze świątyni, także baranki i woły, porzucił monetę bankierów, a stoły powyrzucił. Do tych zaś, którzy sprzedawali gołębie, rzekł: „Weźcie to stąd, a nie róbcie z domu Ojca mego targowiska”. Uczniowie Jego przypomnieli sobie, że napisano: „Gorliwość o dom Twój pożera Mnie”. W odpowiedzi zaś na to Żydzi

B. Mei - Oczyszczenie świątyni

rzekli do Niego: „Jakim znakiem wykażesz się wobec nas, skoro takie rzeczy czynisz?” Jezus dał im taką odpowiedź: „Zburzcie tę świątynię, a Ja w trzech dniach wzniosę ją na nowo”. Powiedzieli do Niego Żydzi: „Czterdzieści sześć lat budowano tę świątynię, a Ty ją wzniesiesz w przeciągu trzech dni?” On zaś mówił o świątyni swego ciała. Gdy więc zmartwychwstał, przypomnieli sobie uczniowie Jego, że to powiedział, i uwierzyli Pismu i słowu, które wyrzekł Jezus. Kiedy zaś przebywał w Jerozolimie w czasie Paschy, w dniu świątecznym, wielu uwierzyło w imię Jego, widząc znaki, które czynił. Jezus natomiast nie zwierzał się im, bo dobrze wszystkich znał i nie potrzebował niczyjego świadectwa o człowieku. Sam bowiem wiedział, co się kryje w człowieku. □

Posuszeństwo wymagające ofiary

ks. dr Włodzimierz Płatek SCJ

(...) Syn posłuszny, kierowany miłością idzie na ziemię, aby odkupić i zbawić człowieka, który w raju okazał swe nieposuszeństwo. Tylko posłuszna miłość Syna Bożego mogła zadośćuczynić za nieposuszeństwo Adama i Ewy. Syn Boży, Jezus Chrystus w posuszeństwie Cjcu realizuje Swą mi.ję. Był Bogiem, ale nauczył się posuszeństwa – mówi o Nim św. Paweł – będąc posłusznym aż do śmierci, a była to śmierć na Krzyżu.

Jezus potwierdza: „Moim pokarmem jest pełnić Wolę Ojca”. Przyszedł, aby służyć, aby posłusznie pełnić to, czego zapragnie od Niego Ojciec. To posuszeństwo Jezusa widzimy niemal na każdej stronie Ewangelii, w każdym Jego słowie i każdym geście. Posuszeństwo wypływa z miłości przenika całe Jego życie. Z posuszeństwa rodzi się w Betlejem, posłusznie wraca z Jerozolimy do Nazaretu z Rodzicami, i Ewangelia zaznacza: i był im posłuszny”. Po czasie życia ukrytego, posłusznie wyrusza, aby głosić Dobrą Nowinę, aby nawoływać do nawrócenia, aby w modlitewnej rozmowie z Ojcem spełniać to, czego Bóg od Niego pragnie w danej chwili. Jakąkol-

wiek scenę przywołamy z kart Ewangelii, zawsze zobaczymy posłuszne Serce Syna, który kocha i z miłością wiernie, i konsekwentnie w miejsce nieposuszeństwa daje całkowite oddanie się Ojcu.

Miłość i posuszeństwo jest wymagające i trudne także dla Jezusa. Widzimy to szczególnie w Ogrójcu. Krwawy pot, świadomość zdrady, samotność, którą zgotowali Mu najbliżsi Apostołowie, świadomość Krzyża, to wszystko jest ceną posuszeństwa. Opis Męki Jezusa, który naocznie pokazał nam np. film „Pasja” uświadamia, jak bardzo wielką cenę zapłacił Syn Boży za ludzkie nieposuszeństwo (...).

Tylko dlatego, że Serce Jezusa było posłuszne aż do śmierci, przed nami otworzyło się niebo, Ojciec darował nam grzech nieposuszeństwa, na nowo staliśmy się dziećmi Bożymi, dokonano się nasze Odkupienie, nasze Zbawienie. Sami z siebie nie byłibyśmy do tego zdolni, nie było w nas takiej mocy, aby zadośćuczynić. Zapłatą stała się Krew Jezusa przelana w posuszeństwie na Krzyżu. Krew wylana z przebitego boku Jezusa (...).

Tak, jak w raju zasmucił Boga sprzeciw człowieka, tak i dziś powtarza się ta sama historia. Człowiek osłabiony grzechem pierwotnym bardziej skłonny jest do

złego niż do dobrego. Dlatego potrzebne jest nieustanne wpatrywanie się w Jezusa posłusznego, kochającego Ojca, pełniącego Jego Wolę. Potrzebne po to, aby naśladować Syna Bożego, który będąc posłusznym daje nam to, co najcenniejsze, daje nam Zbawienie! (...).

Nie ma prawdziwej pobożności bez posuszeństwa. Nie ma prawdziwej miłości do Boga, jeśli trudem posuszeństwa nie naśladowujemy naszego Mistrza Jezusa Chrystusa. Trzeba nam modlić się żarliwie, aby każdy z nas miał siłę do takiego posuszeństwa, które wymaga ofiary, samozaparcia, wyrzeczenia. Trzeba błagać o wytrwałość w tym posuszeństwie aż do śmierci. Ilekroć patrzemy na Krzyż pomyślmy o tym, że Miłość, że Posuszeństwo Jezusa było radykalne, że pieczętowała je śmierć okrutna, niesprawiedliwa, haniebna. Pomyślmy, że takim ma być i nasze życie religijne. Ma być posłuszne aż do śmierci za cenę wysłaniania, prześladowania, za cenę wykluczenia z grona takich, którym Bóg i wartości są obojętne. Wyzwanie to wielkie, zadanie trudne, ale karmi nas Jezus Ciałem i Krwią Swoją, aby w nas była Jego moc i siła do posuszeństwa płynącego z miłości. Niech takim posuszeństwem zaowocuje nasze życie duchowe (...). □

Komunikat Prezydium Polskiej Rady Duszpasterskiej Europy Zachodniej

Priorytety polskiego duszpasterstwa na Zachodzie

W dniach od 16 do 18 lutego w siedzibie Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie odbyło się spotkanie Prezydium Polskiej Rady Duszpasterskiej Europy Zachodniej.

Rada zrzesza osoby duchowne, zakonne i świeckie, reprezentujące polonijne środowiska duszpasterskie z kilkunastu krajów Europy. W skład Prezydium wchodzi rektorzy Polskich Misji Katolickich – w Niemczech, Francji, Anglii i Walii oraz osoby świeckie, wybrane przez członków PRDEZ. Przewodniczącym Rady i Prezydium jest Delegat KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej – bp Wiesław Lechowicz.

W tegorocznym spotkaniu Prezydium uczestniczyli w charakterze zaproszonych gości bp Artur Miziński – sekretarz generalny KEP i ks. Tomasz Zaparty – duszpasterz dzieci i młodzieży w archidiecezji warszawskiej. Uczestnicy zostali też zaproszeni przez kardynała Kazimierza Nycza na Eucharystię i spotkanie w domu arcybiskupów warszawskich.

Prezydium podsumowało działalność Rady w minionym roku i pracę duszpasterską wśród Polonii. *ciąg dalszy na str. 11*

II FORUM DUSZPASTERSKO - MISYJNE

PARYŻ - CONCORDE, BERNANOS

12 - 14 kwietnia 2018

**szczegółowe informacje:
forummisji@wp.pl@gmail.com**

10. rocznica

16 lutego minęła 10. rocznica święceń biskupich ks. bpa Wiesława Lechowicza, Delegata KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej.

Ks. dr Wiesław Lechowicz urodził się w 1962 r. w Dąbrowie Tarnowskiej. W 1981 r. ukończył w Tarnowie liceum i po złożeniu egzaminu dojrzałości wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Święcenia kapłańskie otrzymał 24 maja 1987 r. Następnie przez 4 lata pracował, jako wikariusz w Krościenku a później przez 1 rok w parafii św. Jadwigi w Dębicy. W 1992 r. został skierowany na studia z teologii pastoralnej do Ateneo Romano della Santa Croce. Po powrocie pracował kolejno w parafii św. Mikołaja w Bochni i w parafii MB Niepokalanej w Nowym Sączu. We wrześniu 1999 r. objął obowiązki prefekta WSD w Tarnowie. a w lutym 2004 r. biskup Tarnowski powierzył mu obowiązki rektora tegoż Seminarium. Następnie studiował z prawa kanonicznego w Instytucie Prawa Kanonicznego przy PAT w Krakowie, które sfinalizował w 2002 r.

W 2008 r. Ojciec św. Benedykt XVI mianował ks. Wiesława Lechowicza biskupem pomocniczym diecezji tarnowskiej.

Podczas 256. zebrania plenarnego KEP – w październiku 2011 r. został wybrany Delegatem Komisji Episkopatu ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej.

Księdzu Biskupowi Wiesławowi życzymy wszelkiego błogosławieństwa Bożego na każdy dzień życia i postugi pastoralnej. □

Trwalszy pokój – czy taktyczny rozejm?

ciąg dalszy ze str. 3

(Wg. schematu – z każdego „euro” udzielonego w ramach unijnych środków pomocowych krajowi członkowskiemu 70 centymów wraca do Niemiec). – Wreszcie – last but not east – wewnętrzna sytuacja w samych Niemczech, gdzie pozycja kanclerz Merkel osłabła w ostatnich miesiącach.

Efekty spotkania premiera Morawieckiego z kanclerz Merkel to nie tyle „nowe otwarcie” w stosunkach polsko-niemieckich (czy – szerzej – w wewnętrznych unijnych relacjach), co raczej polanie oliwy na wzburzone fale, grożące unijnej „berlince” ryzykownymi przechyłami, a może i czymś więcej... Brexit ma swoją wagę polityczną.

Berlin podtrzymał swe stanowisko w sprawie Nord Stream 2, twierdząc, że to tylko „projekt ekonomiczny o walorach dywersyfikacji dostaw gazu”, z czym nie zgodził się – i słusznie – premier Morawiecki. Polski premier dał też wyrazie do zrozumienia, że reformy sądownictwa w Polsce mają charakter naprawy jego ustroju, zaniedbanej catkowicie po roku 1989. Co do polityki migracyjnej – obydwie strony dały do zrozumienia, że nie wycofują się z różnicy poglądów na tę kwestię, ale nie rozwinęły głębiej tematu. Ostrożna wypowiedź kanclerz Merkel na temat ewentualnego szkolnictwa polskiego w Niemczech nie skłania też do hurra- optymizmu względem pożądaney symetrii i ekwiwalencji w statusie niemieckiej mniejszości narodowej w Polsce a polskiej mniejszości narodowej w Niemczech.

Obydwie strony złożyły też, raczej ogólnikowe deklaracje co do potrzeby dalszego rozwijania i intensyfikacji zarówno

wewnątrzunijnych jak i polsko-niemieckich powiązań gospodarczych, lecz bez konkretyzowania tego rozwoju i jego intensyfikacji.

Wydaje się zatem, że spotkanie premiera Polski i kanclerz Niemiec w Berlinie miało charakter raczej taktycznego rozejmu, niż nowego otwarcia na trwały pokój... Czy nie dlatego, że kontynuowanie napięcia między Warszawą a Berlinem otwierałoby drogę do jeszcze bardziej zasadniczych pytań i wątpliwości dotyczących celu, sensu i metod dotychczasowego funkcjonowania Unii Europejskiej pod niemieckim przywództwem i Traktatem Lizbońskim? Musiała to być ze strony niemieckiej szybka i głęboko przemyślana decyzja zważywszy, że jeszcze niemal w przededniu uzgodnionego już spotkania w Berlinie – w Brukseli pojawiła się groźba (kontynuacja upadłej inicjatywy „paragrafu 7”?) uzależnienia wysokości środków pomocowych dla członków UE od oceny stanu praworządności w ich krajach.

Czy pojawiła się ona z impetu, z rozpędu i nadgorliwości „niemieckich owczarków” w Komisji Europejskiej i Parlamencie Europejskim – Schulza i Tiemermansa? – tego się już prawdopodobnie nie dowiemy, chociaż polityczny upadek politycznego arywisty, błażeńskiego Schulza i nieoczekiwana zmiana tonu twardogłowego dotąd Tiemermansa niemal w przededniu berlińskiego spotkania „mówią więcej niż wyjaśniają”.

Jeśli jednak niemiecka ofensywa polityczna przeciw Polsce prowadzona i z Berlina, i via Bruksela doznała teraz chwilowego zawieszenia (ładnym choć niewiele kosztującym gestem było potwierdzenie przez kanclerz Merkel niemieckiej odpowiedzialności za II wojnę światową i holocaust przed berlińskim

Z KRAJU

- Prezydent Andrzej Duda wraz z małżonką przebywali na Litwie, gdzie uczestniczyli w obchodach 100-lecia niepodległości Litwy.
- Wizyta premiera Mateusza Morawieckiego w Berlinie przelotnie nie przyniosła. Niemcy nie chcą rezygnować z gazociągu z Rosji. Mateusz Morawiecki podkreślił, że odbył z kanclerz Angelą Merkel szczerą, trwającą ponad półtorej godziny rozmowę, w tym o „pamięci i o prawdzie historycznej, a w kontekście rozmowy o bezpieczeństwie energetycznym i bezpieczeństwie granic zewnętrznych podkreślił, jak ważna jest współpraca między naszymi krajami. Zaprosiłem też panią kanclerz na obchody stulecia odzyskania niepodległości Polski”.
- Kancelaria Prezydenta wyraziła „głębokie rozczarowanie wynikiem rozmów wicepremierów Polski i Ukrainy Piotra Gliškiego i Pawła Rozenki”. Dotyczy to m.in. braku decyzji strony ukraińskiej dot. zniesienia zakazu polskich ekshumacji na terytorium Ukrainy, co jest „poważnym regresem zaufania”. Między Warszawą i Kijowem wiosną 2017 r. nasilił się spór, gdy ukraiński IPN zakazał poszukiwań i ekshumacji szczątków polskich ofiar wojen i konfliktów na terytorium Ukrainy, po zdemontowaniu nielegalnego pomnika UPA w Hruszowicach na Podkarpaciu. Podczas grudniowej wizyty prezydenta Dudy na Ukrainie ustalono, że uregulowaniem tej sytuacji zajmie się polsko-ukraińska komisja historyczna pod przewodnictwem wicepremierów Rozenki i Gliškiego.
- Przewodniczący Senatu Francji Gerard Larcher podczas wizyty w Polsce spotkał się m.in. z premierem Morawieckim, marszałkiem Senatu Karczewskim i prezesem PiS Kaczyńskim. Przemawiał też w Senacie RP, gdzie stwierdził m.in., że w Unii

nie ma „różnych kategorii państw członkowskich”. Odnosił się też do dyrektywy o pracownikach delegowanych i dodał, że należy zachować swobodę przepływu osób, a kontroli poddać „występujące nadużycia”.

- Na Konferencji Bezpieczeństwa w Monachium przebywał premier Mateusz Morawiecki. Polski premier wziął udział, wraz z kanclerzem Austrii Sebastianem Kurzem, w panelu dot. przyszłości Europy. Na marginesie konferencji spotkał się także z prezydentem Ukrainy Petro Poroszenką, premierem Francji Edouardem Philippe'em, premierem Mołdawii Pavlem Filipem i premierem Turcji Binalim Yildirimem.

- Szef MSWiA Brudziński zwrócił się do premiera Morawieckiego z prośbą o powołanie międzyresortowego zespołu ds. przeciwdziałania propagowaniu faszyzmu i innych ustrojów totalitarnych oraz przestępstwom inspirowanym nienawiścią. Gra na warunkach przeciwnika nie da dobrych wyników, a wydawanie pieniędzy publicznych na bzdury i wydumane zagrożenia tylko spotęguje tezy idiotów o rzekomym faszystowskim zagrożeniu w Polsce.

- Polityk partii Wolność Jacek Wilk odszedł z klubu parlamentarnego Kukiz'15. Po odejściu Wilka klub Kukiz'15 liczy jeszcze 29 posłów.

- Wg CBOS 47% Polaków uważa wybory samorządowe za bardzo ważne, a 79% deklaruje, że zamierza wziąć w nich udział.

- Projekt ustawy umożliwiającej odebranie stopni generalskich m.in. Wojciechowi Jaruzelskiemu i Czesławowi Kiszczakowi, trafił na Radę Ministrów.

- Wg danych GUS przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło w styczniu o 7,3% rok do roku, czyli nawet powyżej oczekiwań ekonomistów. Zatrudnienie w przedsię-

biorstwach wzrosło w tym czasie o 3,8%, inflacja – 1,9%.

- Polska podpisała kontrakt z ONZ-towską Międzynarodową Organizacją Dna Morskiego na rozpoznanie i poszukiwanie złóż na środkowym Atlantyku. Chodzi m.in. o siarczki miedzi, srebra i metali szlachetnych.

- Wg badań Eurobarometru zaledwie 33% Hiszpanów, 26% Francuzów, 25% Włochów i 31% Niemców uważa, że zjednoczona Europa idzie w dobrym kierunku. Polacy okazują się eurooptymistami, bo takie zdanie wyraża aż 34% z nich.

- Mazowiecki Zarząd Nieruchomości (podlega marszałkowi) chciał sprzedać zabytkowy dworek przy ul. Parkowej w Warszawie (w pobliżu Łazienek Królewskich), w którym mieszkał m.in. Narutowicz. Po interwencji mediów przetarg wstrzymano.

- W Dobroniu w województwie łódzkim została odnaleziona jama grobowa z ludzkimi szczątkami, które należą prawdopodobnie do żołnierzy podziemia antykomunistycznego zabitych przez UB.

- Na przejściu granicznym z Ukrainą w Hrebenem w bagażniku jednego z samochodów celnicy znaleźli siedem wyrzutni granatników.

- Internauci wytapali nieścisłość w wystąpieniu izraelskiego dziennikarza Ronena Bergmana, który wypytywał premiera Morawieckiego o nowelizację ustawy o IPN w kontekście doświadczeń swojej matki, która przed wojną miała otrzymać nagrodę za dobrą znajomość języka polskiego od... ministra edukacji, a w czasie wojny uratować się dzięki podsłuchanej rozmowie debatujących o wydaniu jej rodziny Polaków. Przykład może i wzruszający, ale matka dziennikarza miała lat... 5. Swoją drogą warto zweryfikować niektóre banialuki plecione po wojnie przez ocalałych z Holocaustu i przyjmowane, jako „świadcstwa” historyczne. □

spotkaniem) – nie sposób nie zauważyć „drugiego frontu”, jaki otworzył... rząd Izraela pod grubymi nićmi szytym pretekstem uwag do nowelizacji ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej.

Zbyt wiele wskazuje, że nie o zapisy tej ustawy idzie, ale o wywołanie tematu „współczesnego polskiego antysemityzmu” w amerykańskiej diasporze żydowskiej, w związku z procedowaniem przez amerykański Kongres tzw. ustawy „JUST” (Justice for Uncompensated Survivors of Today, zarejestrowanej w Kongresie pod numerem 1226). Projekt tej ustawy stwarza pozory legalności dla zaangażowania się władz amerykańskich w popieranie całkowicie bezprawnych żydowskich żądań materialnych pod adresem Polski, które strona żydowska szacowała dotąd na 65 miliardów dolarów, a ostatnio (w liście amerykańskiej Organizacji Restytucji Mienia Żydowskiego do polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości) podniesiona została do wartości...300 miliardów dolarów! Przypomnijmy: chodzi o mienie obywateli polskich pochodzenia żydowskiego, którzy zginęli podczas holocaustu nie pozostawiając spadkobierców; zarówno wedle prawa polskiego (i europejskiego), jak amerykańskiego – mienie obywateli zmarłych bez spadkobierców przechodzi na własność skarbu państwa, którego byli obywatelami; tymczasem organizacje żydowskie zza Oceanu domagają się, by mienie to przeszło w ręce... organizacji żydowskich. Wspomniany projekt ustawy, oczekujący głosowania w Kongresie, zobowiązuje władze amerykańskie do wywierania nacisków na Polskę i inne kraje celem spełnienia tych żądań... To bardzo niebezpieczny projekt.

Żydowska gra, jak widać, dotyczy ogromnych pieniędzy, więk-

szych niż unijne środki pomocowe przewidywane dla Polski na najbliższe lata...

Gdy zatem Niemcy wstrzymały póki co swą polityczną ofensywę wobec Warszawy – władze Izraela i żydowskie lobby polityczne w Ameryce otworzyły drugi front; sądząc po reakcji władz w Warszawie – stało się to w sposób całkowicie zaskakujący dla polskiego rządu!... I to mimo wcześniejszych konsultacji rządu polskiego z rządem Izraela w sprawie ustawy o IPN, projektowanej ustawy reprivatyzacyjnej i wielokrotnych „sesji wyjazdowych” polskiego rządu w Tel-Awiwie...

Po spotkaniu premiera Morawieckiego z kanclerz Merkel, po jej wspomnianym oświadczeniu o niemieckiej odpowiedzialności za II wojnę światową i przyklepanym rozejmie polityczno-gospodarczym (przynajmniej na najbliższe lata rządów nowej niemieckiej koalicji?) – premier Izraela, Netanjahu, zaproponował nieoczekiwane spotkanie rządów krajów Grupy Wyszehradzkiej w Izraelu, bez precyzowania celu tego spotkania. Czy to nie dziwna propozycja? Traci jednak na swej „dziwności” gdy wspomnimy, że materialne żądania organizacji żydowskich zza Oceanu dotyczą nie tylko Polski, ale i Węgier, Słowacji i Czech, więc grupy Wyszehradzkiej in corpore.

Gdy polityczny atak niemiecki chwilowo odparty, nie bez amerykańskiego wsparcia – ten drugi atak wydaje się jednak groźniejszy, zważywszy na wielkość żądań i wpływ żydowskiego lobby politycznego w Ameryce.

Przed polskim rządem prawdziwie dobrej zmiany wypiętrzyło się zatem nowe wyzwanie, wymagające – jak sędzę – obywatelskiej i narodowej konsolidacji. □

Marian Miszalski

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- W stulecie odrodzenia niepodległości prezydent Litwy Dalia Grybauskaitė przemawiała na placu przed urzędem prezydenta i życzyła rodakom, by ten dzień „pozostawił głęboki ślad” – „Każdy z was jest Litwą. Od tego, co robicie, jak życie zależy honor Litwy”. Uroczyste przemówienie prezydent Grybauskaitė poprzedziła ceremonia podniesienia flag trzech państw bałtyckich, a po przemówieniu na cześć setnej rocznicy podpisania 16 lutego 1918 r. Aktu Niepodległości zabity dzwony we wszystkich kościołach Litwy.
- Papież Franciszek z okazji Wielkiego Postu przypominał, że jest to czas duchowych zmagania i walki ze złem – „Jesteśmy wezwani do tego, by stawiać czoła diabłu poprzez modlitwę po to, by móc z pomocą Boga pokonać go w naszym codziennym życiu”.
- Dotychczasowy przewodniczący Socjaldemokratycznej Partii Niemiec (SPD) Martin Schulz ogłosił, że rezygnuje „z natychmiastowym skutkiem” z kierowania partią. Komisaryczne przywództwo w SPD objął burmistrz Hamburga Olaf Scholz.
- Wydalony z Ukrainy do Polski były prezydent Gruzji Micheil Saakaszwili skierował pozwy sądowe przeciwko ukraińskiej Służbie Migracyjnej, Straży Granicznej i resortowi spraw wewnętrznych za nielegalne odesłanie go za granicę.
- Podporządkowane syryjskiemu prezydentowi Asadowi oddziały klanowe, tzw. brгада Al-Baqir oraz rosyjscy najemnicy zaatakowali sztab opozycyjnych Syryjskich Sił Demokratycznych (składających się głównie z Kurdów). Ponieważ Rosjanie kategorycznie zaprzeczyli, że to ich żołnierze, na atakujących uderzyło amerykańskie lotnictwo i artyleria. W ataku

zginęło wielu najemników, którzy jednak pochodzili z Rosji.

• W swoim orędziu nowy prezydent RPA Cyril Ramaphosa stwierdził, że RPA czekają trudne decyzje dotyczące gospodarki, ale nastąpi już... „wspaniały świt”. Poprzedni prezydent Jacob Zuma w telewizyjnym wystąpieniu ogłosił swoją rezygnację „z natychmiastowym skutkiem”, co zakończyło trwający od kilku miesięcy kryzys polityczny w RPA. Pozycja Zumy była osłabiona od grudnia 2017 r., gdy rządzący Afrykański Kongres Narodowy (ANC) wybrał na swego przewodniczącego Ramaphosę. Podczas kampanii obiecywał walkę z korupcją i rozwój gospodarczy kraju.

• Sojusz Północnoatlantycki wysłał do Iraku misję szkoleniową, której praca ma pomagać w stabilizowaniu kraju. Na razie nie zostało określone, jak duża będzie docelowa misja i jaki będzie jej wkład ze strony poszczególnych państw sojuszników. Poza przekazywaniem wiedzy NATO chce też pomóc w utworzeniu wyspecjalizowanych akademii wojskowych i szkół.

• Ponad stu chrześcijan zostało zatrzymanych w prowincji Xinjiang w północno-zachodnich Chinach i skierowanych do tzw. „obozów reedukacyjnych”.

• Wielka tawa przysięgłych postawiła w USA w stan oskarżenia 13 Rosjan oraz trzy rosyjskie podmioty w związku z ingerencją w wybory prezydenckie tym kraju w 2016 r.

• Prezydent Donald Trump zamierza mianować długoletnią działaczkę Partii Republikańskiej Georgette Mosbacher na stanowisko ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce. Obecnie Mosbacher jest prezeską międzynarodowej firmy doradczej i marketingowej oraz członkinią zarządu szeregu fundacji charytatywnych i organi-

zacji pozarządowych w tym prestiżowej Rady Atlantycznej (Atlantic Council). Ukończyła studia na uniwersytecie stanu Indiana. Była współprzewodniczącą Komisji Finansów Krajowego Komitetu Partii Republikańskiej i jako pierwsza kobieta w historii przewodniczącą Republikańskiego Stowarzyszenia Gubernatorów.

• Instytut Pamięci Ofiar Holocaustu Yad Vashem w stanowisku na temat nowelizacji ustawy o IPN w Polsce zaapelował do Trybunału Konstytucyjnego, by doprowadził do znacznych zmian w tych przepisach. Wg instytutu „stosunkowo nieliczni polscy Sprawiedliwi musieli chronić Żydów nie tylko przed Niemcami, ale także, w wielu przypadkach, przed polskimi sąsiadami” i dodaje, że „z całą pewnością nie należy szacować, że setki tysięcy Polaków należy uznać za Sprawiedliwych. Nie ma też faktycznych podstaw do uzasadnienia twierdzeń, że w Jad Waszem brakuje drzewa upamiętniającego cały naród polski”. Dialog wydaje się wręcz niemożliwy i chyba jednak chcąc nas we współodpowiedzialność wrobić...

• Pomnik gen. Stanisława Maczka stanie w szkockim Edynburgu. Generał urodził się 31 marca 1892 r. w Szczercu, zmarł w grudniu 1994 w Edynburgu. Walczył na polach bitwy I wojny światowej, w 1939 r. W 1940 r. znalazł się w Londynie, gdzie otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Virtuti Militari za męstwo w walkach we Francji. 1 sierpnia 1944 wraz ze swoją dywizją wylądował w Normandii i dowodził m.in. w zwycięskiej bitwie pod Falaise

• 66 osób zginęło w katastrofie pasażerskiego samolotu turbośmigłowego ATR 72 irańskich linii Aseman Airlines, który rozbił się w górystym rejonie k. miasta Semirom, na południowym zachodzie kraju. □

Modlitwa o ewangeliczną czystość serca

ciąg dalszy ze str. 2

W wiele modlitw odmawianych w czasie Mszy świętej wpisana jest prośba o czystość serca. Na początku liturgii kapłan zwraca się do wiernych: „Przepróśmy Pana Boga za nasze grzechy, abyśmy z czystym sercem mogli sprawować tę najświętszą ofiarę”. Przed czytaniem Ewangelii kapłan modli się: „Oczyść, Panie, wargi i serce moje, abym z czystym sercem głosił Twoją Ewangelię”. Po odczytaniu Ewangelii mówi: „Niech słowa Ewangelii zgładzą moje grzechy”.

Tuż przed spożyciem Komunii świętej celebrans odmawia prywatnie piękną modlitwę o czystość serca: „Panie Jezu Chryste, Synu Boga Żywego, Ty z woli Ojca, za współdziałaniem Ducha Świętego, przez swoją śmierć dałeś życie światu, wybaw mnie przez najświętsze Ciało i Krew Twoją od wszystkich nieprawości moich i od wszelkiego zła; spraw także, abym zawsze zachowywał Twoje przykazania i nie dozwól mi nigdy odłączyć się od Ciebie”. Tuż po komunii zaś kapłan modli się słowami: „Daj nam, Panie, czystym sercem przyjąć to, co spożyliśmy naszymi ustami, aby stało się dla nas zadatkiem na życie wieczne”. Eucharystia z jednej strony domaga się od nas czystości serca, ale z drugiej utrwała nas w niej i zakorzenia.

Niepokalana Maryjo, uproś mi pokój wewnętrzny

W tym szczególnym okresie zmagania i walki duchowej, jakim jest Wielki Post, módlmy się o głębokie pragnienie czystości serca. Ewagriusz z Pontu zachęca nas, abyśmy prosili nieustannie Boga, „*żebyśmy powrócili do stanu czystości duszy*”.

Pragnienie to powierzajmy Matce Bożej. Prośmy ją, aby była dla nas Nieustającą Pomocą, Wspomożycielką, Orędowniczką u swego Syna, Ucieczką grzeszników, Pocieszycielką strapionych, Matką pięknej i czystej miłości, Królową pokoju.

„Panno Najświętsza, Niepokalana Maryjo, nieraz nurtuje mnie wewnętrzny niepokój. Pod wpływem różnych rzeczy, które widzę na ulicy, w kinie, pod wpływem tego, co nieraz usłyszę, staję się niepewny. Rodzi się we mnie walka między pokusą do grzechu a pragnieniem, by nie stracić łaski. Panno czysta, przypomnij mi, że czystość jest cnotą karności i umiaru, a nie jarzmem przyciągającym człowieka, że – przeciwnie – pomaga mu dążyć wzwyż. Nie dopuść, bym poddał się złu, bym szkodził swemu zdrowiu, rozwojowi mego umysłu i woli Nie pozwól bym obraził Twego Syna. Uproś mi pokój wewnętrzny i radość, i taką miłość do Chrystusa, bym Go stawiał ponad wszelkie radości tego świata” (portal Deon.pl).

Józef Augustyn SJ

Rachunki krzywd ciągle nierozliczone

Nie tylko Polska zaczyna adresować do Berlina postulaty dotyczące rozliczenia rachunku krzywd za II wojnę światową. Ma to tym bardziej sens, że niemal na naszych oczach próbuje się zmieniać historyczny przekaz, mieszać ofiary z sprawcami, przypisywać winę za krzywdy bliżej nieokreślonym narodowościowo „nazistom”. Tymczasem niezapłacone rachunki niemieckie mają nie tylko Polacy, ale także Włosi, Grecy, a nawet Francuzi.

Francuzi też chcą odszkodowań od Niemców za pracę niewolniczą. Tego typu pozew jest aktualnie rozpatrywany przez sąd cywilny w Paryżu. Chociaż we francuskich mediach nie jest to temat podejmowany zbyt chętnie i unikają go także politycy zajęci bardziej budowaniem osi Paryż-Berlin, to paryski sąd musi w najbliższym czasie uporać się właśnie z wnioskiem grupy osób poszkodowanych w czasach wojny. Poprzednie próby uzyskania odszkodowań przez przymusowych pracowników jednak się nie udawały.

Historycy obliczają, że pomiędzy 1942 rokiem a 1944 do Niemiec trafiło od 600 do 650 tys. francuskich robotników. Francja dostarczyła Niemcom trzeci pod względem wielkości kontyngent osób, które zastępowały w gospodarce tego kraju powoływanych do armii Niemców. Więcej robotników przymusowych przywieziono jedynie z terenów Związku Sowieckiego i Polski. Do tego trzeba doliczyć około 250 tys. jeńców wojennych, którzy z różnych powodów zgodzili się na zmianę statusu jeńca na robotnika cywilnego. Według Krajowej Federacji Deportowanych do Pracy, 60 000 z nich zmarło w Niemczech, a 15.000 zostało rozstrzelanych, powieszonych lub ściętych za „akty oporu”. Historycy weryfikują te liczby mocno w dół i szacują, że życie straciło tam od 25 000 do 35 000 Francuzów.

Niemcy zachęcali Francuzów do wyjazdów „na roboty” już od roku 1940.

Znane są plakaty z hasłem, że „jeżeli nie ma dla ciebie pracy we Francji, znajdziesz ją w Niemczech”. Część dawała się nabrać na takie hasła i wyjeżdżała dobrowolnie. Potrzeby gospodarki niemieckiej były jednak zawsze większe od liczby ochotników, więc od 1943 zaczęta działać przymusowa rejestracja w ramach „obowiązkowej służby pracy” (STO), która zajmowała się wysyłaniem do pracy w Niemczech już bez zgody zainteresowanych. M.in. dzięki mediacji Kościoła udało się ocalić od przymusowych wyjazdów kobietę, jednak tysiące Francuzów, tak jak innych podbitych narodowości, trafiło do obozów pracy. Ofiary tych wywozów nigdy zaś nie otrzymały odszkodowania. Powodów było tu wiele. Jeden z nich to zamieszanie wywołane wrzuceniem do jednej kategorii osób wywożonych przymusowo i tych, którzy zgłaszali się tam na ochotnika, zwłaszcza przed 1943 rokiem (ciekawym jest tu przypadek Georgesa Marchais, byłego sekretarza generalnego Francuskiej Partii Komunistycznej z lat 1970–1994, którego oskarżano, że zgłosił się dobrowolnie do pracy w zakładach Messerschmitta koło Augsburga w Niemczech). Francja po wojnie nigdy nie zajęła się ustanowieniem osobnych kryteriów dla osób wywiezionych przymusowo i zmuszonych do pracy niewolniczej. Mało tego, administracyjnie zakazano nawet w 1992 roku używania nazwy „deportowany” w stosunku do osób wywożonych do pracy i używania takiej nazwy w

zakładanych przez nich stowarzyszeniach społecznych? Motywowano to „możliwą pomyłką” i kojarzeniem terminu „deportowany” wyłącznie z losem wywożonych do obozów śmierci Żydów. Wywożeni przymusowo do Niemiec Francuzi nie stali się więc częścią zbiorowej pamięci o prześladowaniach, a ich los kojarzono bardziej z proniemiecką polityką rządu Vichy.

Obecnie w sądzie znalazł się pozew czterech jeszcze żyjących pracowników przymusowych i 20 rodzin osób już zmarłych. Sąd cywilny w Paryżu odbył swoje pierwsze posiedzenie w lutym. Sprawa ma charakter precedensu i pewnego symbolu. Suma żadanego od Niemiec odszkodowania wynosi 100 tys. euro, ale może otworzyć drogę setkom podobnych procesów. Reprezentujący poszkodowanych adwokat Emmanuel Ludot mówi, że trzeba przywrócić świadomość, że STO było rodzajem niewolnictwa i jednym z elementów „zbrodni przeciwko ludzkości” (w procesie norymberskim do owych zbrodni zaliczono także pracę przymusową). Zyski czerpane z niewolniczej pracy w latach 1943–1945 (okres deportacji przymusowych) są pretekstem kryminalnym, które nie uległo, wg adwokata, przedawnieniu. Decyzji pierwszej instancji francuskiego trybunału można spodziewać się za kilka tygodni. Z pewnością proces ów jest pilnie obserwowany zarówno w Berlinie, jak i np. w Warszawie.

Bogdan Usowicz

Calineczka nie pozna księcia

A jeśli nawet pozna, nie zechce go na męża. Bo to nie książę z bajki.

O syndromie Piotrusia Pana wiadomo sporo: zjawisko polega na braku chęci niektórych mężczyzn do dojrzałości i dorosłości. Przyczyną są m.in. złe relacje rodzinne, moda na miłość bez zobowiązań i lansowana zewsząd chęć wiecznej zabawy. Piotruś Pan realizuje własne cele, nie chce zakładać rodziny, lubi wygodę i styl bycia podporządkowany wybujałemu nieco ego. Jednak syndrom ten ma też kobiecą wersję, o której mówi się jednak mniej lub nie wspomina się wcale. To syndrom Calineczki. Dlaczego niektóre kobiety, przyjmując pozę „słodkiej dziewczynki”, wolą zabawę od tzw. ustatkowanego życia?

Jaka jest skala zjawiska i jakie może mieć konsekwencje zarówno dla jednostki, jak i dla całego społeczeństwa?

Radocha z życia

Ilona ma 35 lat, wyższe wykształcenie, dobrą pracę i własne – choć niewielkie – mieszkanie. Drobna, zgrabna, zadbana. Wygląda na dużo mniej lat i bardzo jej to odpowiada. Jak mówi, dawne koleżanki w jej wieku to już „stare i dziecięte”, a ona „cieszy się życiem”. Ta życiowa uciecha to kino dwa razy w tygodniu, imprezy w weekend, ciuchy ze sklepów dla nastolatka i regularne wyjazdy. Mąż, dzieci? Jeszcze nie teraz. To za wcześnie. Może za lat trzy, może za siedem, może wcale?

– Czy naprawdę wartość kobiety mierzy się w mężu i dzieciach? – pyta nieco buńczucznie, złośliwie dodając, że ona swoją wartość mierzy liczbą zagranicznych wycieczek i nowych butów. Jeśli natomiast chodzi o facetów, to owszem, są. Na

krótko i tacy, którzy od początku deklarują „brak angażowania na całe życie”. I tacy, którzy zamiast pierścienia w prezencie przynoszą maskotki. Wygodne to dla obu stron. Można wspólnie pobujać w obłokach, dobrze się pobawić.

„Bujanie w obłokach” jest tu adekwatnym określeniem. Jak mówi dr Sabina Zalewska, psycholog rodziny z UKSW, syndrom Calineczki to jakby „latanie” (nawiązując do nazwy), unoszenie się nad życiem przyziemnym, bujanie w chmurach, brak zaangażowania w sprawy codziennych i przyziemnych. Calineczka zawsze była „słodka”, śliczna i malutka.

Jakie są tak naprawdę przyczyny tego syndromu?

– Może on wynikać z różnych czynników. Z niechęci do założenia rodziny, ustawkowania się, rodzenia dzieci. Calineczki nie chcą się ograniczać takimi zadaniami. Wolą być spontaniczne i mieć „wolność” w wyborach życiowych – mówi dr Zalewska.

– I co w tym złego? To jest infantylne? – pyta Ilona. – Jeśli kiedykolwiek dojdę do wniosku, że moje życie mi się nie podoba, po prostu je zmienię. Teraz sama czuję się jak dziecko, więc poważne wybory nie są dla mnie.

Psycholodzy jednak twierdzą, że za wyborami Calineczek mogą się kryć poważne problemy. Choćby paniczny strach przed poważnymi decyzjami lub brak umiejętności przejęcia odpowiedzialności. Skąd taki (również nieuświadomiony) lęk?

– Te kobiety boją się dorosłości. Odpowiedzialność zabrali im nadopiekuńczy rodzice. Nie nauczyli córek odpowiedzialności.

Pani Alina, 60-lotka, o swojej córce, 34 letniej Kindze: – Być może gdzieś rzeczywiście popełniłam błąd. Córka była moim oczkiem w głowie, wychowywałam ją sama. Miała wszystko, co mogłam jej dać. Chciałam, by była szczęśliwa. Teraz widzę, że jej życie przypomina wieczną zabawę. Kinga zachowuje się jak piętnastolatka: imprezki, koledzy, ciuszki. Gdy pytam o statego chłopaka, wzrusza ramionami. Gdy zapytałam o wnuki, po prostu mnie wyśmiała. Córka niby mieszka sama, ale mam wrażenie, jakbym nadal miała do opieki malutką dziewczynkę, która nie chce się przyznać do własnego wieku. Tak naprawdę fizycznie jest dorosła, psychicznie – jak dzieciak.

Zabawa w młodość

– Wydaje się, że nasza kultura to podatny grunt dla zachowania Calineczek. Calineczka pasuje do kultury konsumpcji, poddaje się miodzie na bycie coraz młodszą

(stylizacje oparte na dzieciennych gustach), wybiera styl życia, który nazywa spontanicznym, a bywa tak naprawdę nieodpowiedzialny – mówi dr Dorota Jankowska z APS (Akademii Pedagogiki Specjalnej).

Ewelina ma 38 lat, skończyła studia prawnicze, ale nie pracuje w zawodzie. Jak mówi – to nuda. Pracuje raz tu, raz tam. Zdolna jest i obrotna, więc nie ma problemu ze znalezieniem zatrudnienia. Ma jednak problem, by zechcieć kolejną pracę zatrzymać na dłużej. – Dopóki jestem młoda, mam prawo eksperymentować i szukać swojej drogi. I to nie jest problem – to zaleta, która gwarantuje rozwój – twierdzi Ewelina.

Jeśli chodzi o sprawy sercowe, to nie przywiązuje do nich większej wagi. Najdłużej „była z facetem” cztery lata. On, sporo starszy, również nie uznawał „miłości do grobowej deski”, ale był opiekuńczy i traktował ją jak księżniczkę. Księżniczkę z bajki. Rozstali się dwa lata temu, gdy „się wypaliło”, a on już nie chciał być bajkowym księciem. Obecnie Ewelina spotyka się z młodszym o dziesięć lat znajomym. Trudno nazwać to prawdziwym uczuciem. I obie strony nie zamierzają angażować się mocniej. Młodszy partner pod wieloma względami jednak Ewelinie odpowiada, w dodatku, jak mówi, „odmładza ją” i nie przynudza. O małżeństwie nie myśli ani on, ani ona.

Odrzucenie małżeństwa może się wiązać z negatywnymi doświadczeniami, np. z dzieciństwa, z obserwacji otoczenia, nieszczęśliwych par małżeńskich. Kobięcie, która widziała nieszczęśliwe związki, a nie ma wzorców pozytywnych, trudno uwierzyć w możliwość szczęśliwego życia we dwoje.

– Zaczyna wtedy dominować wewnętrzny strach przed tym, że nie będzie różowo, że małżeństwo to wieczne problemy, a małżeństw udanych i szczęśliwych jest jak na lekarstwo – opisuje dr Zalewska. – Calineczki wolą więc żyć samodzielnie lub w krótkich, przelotnych związkach. I fruwać z kwiatka na kwiatek. Część kobiet też po prostu chciałaby, żeby życie małżeńskie zawsze było idealne. A ponieważ uważają, że ideałów nie ma, a małżeństwo wymaga wysiłku i pracy, odrzucają je. Jak mała dziewczynka odrzuca coś niewygodnego i zbyt angażującego.

Smarkata czy nieszczęśliwa?

Kamil jest 37-letnim rozwodnikiem. Jak mówi – ożenił się z kobietą niedojrzałą, „smarkatą” mimo wieku. – Marta jest trzy lata młodszą. Pobraliśmy się dziesięć lat temu, sześć lat temu wzięliśmy rozwód. Nie było wyboru. Uzależniona od zakupów, mamusi, głupich filmików i spotkań z jeszcze głupszymi psiapsiótkami. Nie chciała być tak naprawdę żoną, tylko obśluguwaną dziewczynką. Próby terapii nie powiodły się, bo po prostu Marta je odrzucała.

ciąg dalszy na str. 13

**Wspieram Polską
Misję Katolicką** we Francji

Wielki Post 2018

182 lata istnienia i działalności
we Francji

60 lat istnienia tygodnika
Głos Katolicki

70 ośrodków duszpasterstwa
polskiego we Francji

112 kapłanów diecezjalnych
i zakonnych

17 sióstr zakonnych

2 księży studentów z Polski

- w licznych ośrodkach i parafiach w całej Francji prowadzi **duszpasterstwo** w języku polskim
- **tygodnik Głos Katolicki** informuje o wydarzeniach wśród wspólnot polonijnych
- **Seminarium Polskie** zapewnia utrzymanie i stypendia dla księży studentów z Polski
- **Domy Polskie** przyjmują Rodaków na rekolacje, wypoczynek i tradycyjne świętowanie
- **stowarzyszenie Pomost** przychodzi z pomocą najbardziej potrzebującym
- **Stowarzyszenie Concorde** wspiera organizacje i inicjatywy dla dobra Polonii i Polaków we Francji

1918
2018

Odzyskania niepodległości

Odzyskanie niepodległości to było ogromne dzieło Ducha Świętego, który prowadził ludzi. Potem nastąpiło zwycięstwo militarne, dokonane w konkretnym kontekście politycznym.

Ale kiedy dziękujemy, powinniśmy przede wszystkim dziękować za ludzi, którzy tę niepodległość wyśnili, wywalczyli, wymodlili, wycierpieli.

Arcybiskup Wiktor Skworec

**Wszystkim Ofiarodawcom
dziękujemy za wsparcie dla
Polskiej Misji Katolickiej we Francji**

WSPIERAM POLSKĄ MISJĘ KATOLICKĄ – MOJA JAŁMUŻNA WIELKOPOSTNA

Nazwisko _____

Imię .....

Adres .....

Kod pocztowy _____

Miasto _____

E-mail _____

Tel: 01223 313131

Dziękujemy za dar modlitwy
i każdą inną formę wsparcia

☐ 25€   ☐ 50€   ☐ 100€   ☐

- czek dla «Mission Catholique Polonaise» (sans reçu fiscal)
- czek dla « Association CONCORDE» (avec reçu fiscal)

Odcięty kupon razem z czekiem można przesłać pocztą na adres PMK lub złożyć do koszyka w czasie niedzielnej składki.

Les chiffres de la vie

Cpinion, politique, économie... et le reste.

Des années 1989 à 2017, c'est cette dernière qui a été la meilleure de toute la période considérée – ce sont les Polonais qui le disent, lorsqu'ils sont interrogés par l'institut de sondage CBOS que nous aimons citer dans la *Page des Francophones*. C'est près des deux tiers des répondants (65 %) qui estiment que l'année 2017 a été la meilleure pour eux et pour leurs familles, et le même pourcentage affirme que cette année a également été la meilleure au niveau professionnel. Sur le plan personnel et familial, c'est l'amélioration des conditions matérielles qui est la raison principale de satisfaction comme le soulignent 82 % des personnes interrogées, tandis que 20 % estiment que l'année 2017 a été mauvaise pour eux et 24 % mauvaise pour les familles. En fonction du niveau d'éducation, les plus satisfaits sont les personnes possédant un niveau d'études élevé, tandis que les hommes ont un regard plus optimiste que les femmes pour ce qui concerne l'emploi.

L'emploi ? Parlons-en ! Nous avons vu la semaine dernière que l'institut national de la statistique polonais GUS avait évalué à 6,6 % le taux de chômage en Pologne, ce qui représente le chiffre le plus bas de la période considérée dans le paragraphe précédent. Le GUS prend en compte les demandeurs inscrits dans les agences pour l'emploi. De son côté, l'Union européenne, dans le cadre d'Eurostat, calcule le taux de chômage différemment, en se basant sur une enquête sur l'activité économique de la population (dite BAEL). Et cela donne des résultats encore plus spectaculaires avec un taux de 4,4 % pour notre pays. Avec moins de huit cent mille demandeurs d'emploi, les statistiques communautaires placent la Pologne dans le peloton des six meilleurs pays. La République tchèque se place en tête avec 2,3 %. Elle est suivie de l'Allemagne et

de Malte avec 3,6 %, puis de la Hongrie avec 3,9 % et de la Grande Bretagne avec 4,3 %. La Pologne est ex-aequo avec les Pays-Bas avec 4,4 %. Le taux polonais représente près de la moitié du taux moyen des pays de la zone euro (8,7 %) et est inférieur de près de trois points au taux moyen de l'ensemble des vingt-huit pays membres (7,3 %). À l'autre bout de l'échelle, les taux les plus élevés sont observés en Espagne (16,4 %, soit près de quatre fois plus que la Pologne) et en Grèce (20,7 %, soit près de cinq fois plus). La France pointe à 9,2 %, soit plus de deux fois plus qu'en Pologne.

D'après un autre sondage CBOS, 42 % des Polonais soutiennent le gouvernement de Mateusz Morawiecki, 33 % y sont indifférents et 14 % y sont opposés. 61 % estiment que le remaniement ministériel a été positif, tandis que 9 % – soit près de sept fois moins – estiment qu'il a été négatif. Qui dans la classe politique polonaise bénéficie de la confiance des citoyens, et à quel niveau ? D'après un sondage IBRiS, le président Andrzej Duda et le Premier ministre Mateusz Morawiecki bénéficient du même niveau de confiance avec un taux de 46,7 %. Pour le successeur de Beata Szydło, c'est un bond de 18 points. Il faut dire que le président de la République est en place depuis deux ans et demi et qu'il n'apparaît pas tous les jours à la une des médias. En revanche, le chef du gouvernement, depuis son arrivée, est omniprésent sous les projecteurs de l'actualité car il est très actif sur tous les plans. De ce fait, il est plus visible et les Polonais évaluent positivement son action. Dans l'opinion publique, les deux hommes se différencient par la défiance des personnes interrogées : 39,1 % pour Andrzej Duda et 28,9 % pour Mateusz Morawiecki – le premier a pris des décisions qui ont été controversées ce que le second n'a pas (pas encore) fait. Derrière les deux leaders,

on trouve notamment Beata Szydło (indice de confiance de 40,9 %) et Jarosław Kaczyński (34,2 %) pour lequel le taux de défiance est élevé. Mais avec 55,7 %, il est quand même inférieur à celui dont bénéficie Grzegorz Schetyna, le chef de la PO, crédité de 56,2 % d'opinions négatives pour seulement 16,9 % de positives. D'autres leaders de l'opposition dament le pion à ce dernier, comme le chef du PSL, Władysław Kosiniak-Kamysz, et celle de Nowoczesna, Katarzyna Lubnauer, qui bénéficient de taux de confiance respectivement à 29,9 % et à 29,1 %.

D'après le ministère des Finances, le budget de l'État pour 2017 présente un déficit de 25,4 milliards de złoty, inférieur aux prévisions, le plus bas chiffre depuis des années, avec 350,5 milliards de recettes et 375,9 milliards de dépenses. En euros, cela donne respectivement 6 milliards, 83,5 milliards et 89,5 milliards. Pour donner un ordre de grandeur, en France, en euros, nous avons 384,8 milliards de dépenses, 303,1 milliards de recettes et 81,7 milliards de déficit. L'opposition polonaise avait poussé des grands cris d'orfraie en prédisant la chute du pays au niveau de la Grèce ou même plus bas. Pourtant, grâce aux mesures adoptées, le pays a pu rendre plus étanche le système de la TVA et de l'accise qui, avant, laissait s'échapper dans la nature des milliards de złoty. Les rentrées permettent de soutenir les mesures sociales. Le budget 2018, avec 355,7 milliards de złoty de recettes, 397,2 milliards de dépenses et un déficit prévu de 41,5 milliards, est de la même veine – développement économique et progrès social. □

Priorytety polskiego duszpasterstwa na Zachodzie

ciąg dalszy ze str. 5

Głównym przedmiotem refleksji były kongresy nowej ewangelizacji, które odbyły się w Polskich Misjach Katolickich w Niemczech, Francji, Anglii. Kongresy zgromadziły wielką liczbę uczestników i potwierdziły duże zapotrzebowanie na statą i pogłębiającą formację chrześcijańską.

Kolejnym tematem obrad Prezydium było przygotowanie i zorganizowanie II Kongresu Młodzieży Polonijnej, który odbędzie się w dniach od 28 lipca do 5 sierpnia br. w Warszawie. Wydarzenie to stanie się także okazją do uczczenia 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę. Kongres będzie przebiegał pod hasłem „Wiarą powołani”.

Temat duszpasterstwa młodzieży w ośrodkach polonijnych był centralnym przedmiotem obrad. Uznano za konieczne wyjście duszpasterzy w kierunku młodych, aby lepiej zrozumieć ich potrzeby i w konsekwencji stworzyć warunki służące ich realizacji. W związku z tym postanowiono, by w duszpasterskich ośrodkach polonijnych przeprowadzić w najbliższym czasie ankietę wśród młodzieży. Odpowiedzi będą służyć przygotowaniu obrad kolejnego posiedzenia Polskiej Rady Duszpasterskiej Europy Zachodniej w Domu Polskiej Misji Katolickiej we Francji – na Korsyce – w dniach od 28 do 30 września br. i staną się punktem

wyjścia do wypracowania nowych propozycji duszpasterskich.

Członkowie Prezydium wyrażają wdzięczność wszystkim zaangażowanym w duszpasterstwo Polonii i Polaków za granicą – księżom, siostram i braciom zakonnym, a także osobom świeckim.

Z okazji jubileuszu 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, Prezydium zwraca się do wszystkich Polaków żyjących poza granicami naszej Ojczyzny z apelem o zachowanie tożsamości narodowej i chrześcijańskiej, o dbanie o dobre imię Polski i Jej godne reprezentowanie, a także podtrzymywanie więzi z Polską. □

*Prezydium Polskiej Rady
Duszpasterskiej Europy Zachodniej*

fot. 1

fot. 2

fot. 3

Hit, czyli Wyspiański 500 +

Barbara Stettner-Stefańska

Był jednym z najwybitniejszych twórców Młodej Polski, ale w przedział tę cpokę i chyba dopiero my, wychowani zresztą na Wyspiańskim, jesteśmy w stanie prawdziwie go docenić. Stał się nam bliski dzięki swojej fascynującej polskością, naszym gustom odpowiada styl i nowatorstwo jego różnorodnych dokonań plastycznych, podziwiamy go za nieustającą aktualność „Wesela”.

Słowem – kochamy Wyspiańskiego! Nic zatem dziwnego, że poświęcona mu aktualna ekspozycja w Muzeum Narodowym w Krakowie przyciąga tłumy. Jest zresztą prawdziwym hitem, wydarzeniem! To najobszerniejsza wystawa monograficzna tego artysty w dziejach polskiego muzealnictwa, składa się na nią blisko 500 eksponatów czyli połowa związanej z Wyspiańskim kolekcji, którą posiada ta krakowska placówka.

Na wystawie mamy szansę poznać Wyspiańskiego prywatnie i jako genialnego twórcę, obdarzonego szeroką paletą talentów. Był przecież znakomitym malarzem, rysownikiem, grafikiem, poetą, dramaturgiem, pisarzem, scenografem, reformatorem teatru i książkowej typografii, projektantem tkanin, kostiumów, a nawet mebli. Wszystkie te dziedziny jego działalności są tu prezentowane, w dodatku z różnych perspektyw: z bliska, ze specjalnie przygotowanych antresol czy choćby za pomocą lustrzanego odbicia. Obiektów jest tyle, że na wystawie każdy może znaleźć „swojego” Wyspiańskiego, tego dobrze znanego jak i dopiero co odkrytego (np. Szkic głowy kobiety do postaci Matki Boskiej w witrażu „Polonia” – (fot.1).

Ekspozycja zajmuje drugie piętro gmachu muzeum i jest podzielona tematycznie.

W pierwszej sali, zatytułowanej „U mnie

w domu”, widzimy Wyspiańskiego na zdjęciach, portretach i autoportretach w różnych okresach jego zbyt krótkiego życia (1869–1907). Pastelowa seria portretów dzieci zdradza, jak czułym był ojcem, a tklliwe „Macierzyństwo” (fot.5) czy dumny „Autoportret z żoną” (fot.3) potwierdzają, że prosta służąca Teodora Teofila, z którą ożenku Kraków nie mógł mu wybaczyć, była najważniejszą kobietą w jego życiu. Do tego działu trafiły także pamiątki po artyście, pochodzące z jego pracowni na ul. Krowoderskiej, m.in. kredki (fot.2), kałamarz, paleta, sztalugi.

Dwa kolejne pomieszczenia wypełniają „Polybarwności kościoła Franciszkanów”, czyli projekty polichromii i witraży do tej świątyni, m.in. kartony witrażowe do „Boga Ojca”. Nigdy dotąd nie były one udostępniane publiczności, a są tak duże, że wygodnie je oglądać ze specjalnie zbudowanej antresoli.

Czwarta sala – „Historia i pamiątki” – mówi o Wyspiańskim jako o miłośniku zabytków. Umieszczono tu m.in. jego przerysy ze ścian kościoła św. Krzyża oraz projekty rekonstrukcji witraży do krużganków klasztoru Dominikanów.

W sali „Teatr narodu” zostały ukazane niezrealizowane projekty witraży do okien katedry lwowskiej i wawelskiej, w tym tak znane jak „Polonia” (fot.4), prezentowana

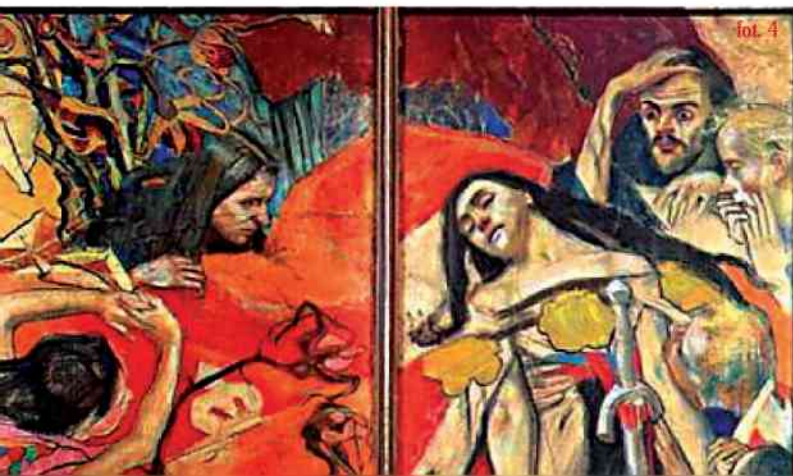
oryginalnie w lustrzanym odbiciu, czy monumentalny, wstrząsający „Kazimierz Wielki”. Mamy tu również autorskie, książkowe wydania dramatów Wyspiańskiego z jego nowatorską typografią, charakterystycznymi okładkami i ilustracjami, a także projekty scenografii i kostiumów teatralnych do tych utworów.

Sala „Nie Paryż, tylko Kraków” prezentuje szkice i obrazy namalowane przez Wyspiańskiego podczas jego pobytu nad Sekwaną, większość tej części ekspozycji stanowią jednak prace powstałe pod Wawelem, w tym seria „Widoków z okna na Kopiec Kościuszki” z odkrytym niedawno krajobrazem z tego cyklu, a malowanym „w szary dzień”.

Ostatnia sala – „Ars – Apollo” – przedstawia Wyspiańskiego jako twórcę sztuki użytkowej: autora projektów mebli (ładnych, ale niekoniecznie wygodnych), tkanin, kilimów, makat, a nawet balustrady klatki schodowej” do krakowskiego Domu Towarzystwa Lekarskiego. Mocnym akcentem w tej przestrzeni jest „Apollo. System Kopernika” czyli odtworzona replika zniszczonego w 1945 r., pięknego witrażu, zaprojektowanego przez artystę dla tego właśnie budynku.

Zwiedzając wystawę, warto zwrócić uwagę na uzupełniające ją cytaty z listów i utworów Wyspiańskiego.

ciąg dalszy na str. 14

fot. 4

fot. 5

Calineczka nie pozna księcia

ciąg dalszy ze str. 9

W końcu zażądała rozwodu. Nie mieliśmy dzieci, szybko to poszło...

Teraz Marta mieszka wspólnie z matką. Jak podstarzała nastolatka. Kamil stara się o stwierdzenie nieważności sakramentu małżeństwa, bo jak mówi – nie miał pojęcia, że związał się z wieczną, kompletnie niedojrzałą dziewczynką. – Czy jest szczęśliwa? Tego nie wiem. Wiem, że mnie unieszczęśliwiła.

Calineczka jest więc potencjalnie niebezpieczna dla otoczenia? Dr Dorota Jankowska uspokaja: – Jeśli wokół Calineczki są osoby, które dzięki niej się dobrze czują, rozwijają w sobie określone cechy, to nie widzę tu niebezpieczeństwa. Maskotki bywają fajne, jeśli wszystko dobrze się układa i życie nie sprawia wielkich problemów. Jednak nie nadają się do poważnych zadań i trudności: na niepodobę się nie nadają – uważa dr Jankowska.

– Co też ważne: Calineczka nie znosi obok siebie drugiej Calineczki (albo Piotrusia Pana), bo nie ma na kim się oprzeć. Jeśli zatem są to jednostkowe przypadki, nie powoduje to większych problemów. Gorzej jeśli pojawiłyby się całe grupy wymagających opieki Calineczek. Z punktu widzenia społeczeństwa obywatelskiego niedojrzała i infantylna kobieta nie jest materiałem na dojrzałego uczestnika życia społecznego. To wszystko, co pasuje kulturze konsumpcji, pozostaje w sprzeczności z budowaniem odpowiedzialności społecznej.

Ile jest Calineczek?

Jaka jest w ogóle skala zjawiska? Czy jest ono powszechne? Czy można temu przeciwdziałać? – Bardzo powszechne nie jest, jednak się poszerza – uważa dr Zalewska. – A przeciwdziałać można poprzez walkę z mitami. Pokazując, że każde zachowanie ma konkretne konsekwencje. Ucząc młodych odpowiedzialności, tego, że życie i jego

fazy się zmieniają. A ucieczka od dorosłości to błędne koło.

Według Zalewskiej istotne jest też umocnienie poczucia wartości u kobiet. – Poprzez pokazywanie jej pozytywnej roli w życiu społeczeństwa, pokazywanie kobiet silnych, podejmujących wyzwania, realizujących siebie, a jednocześnie żyjących w małżeństwie i rodzinie. Lub też żyjących samodzielnie, jednocześnie odpowiedzialnie i dojrzałe – mówi.

Dr Dorota Jankowska dodaje, że wiele zależy od wczesnego wychowania. Dzieci powinny dorastać ze świadomością, że są niezależnymi osobami, a nie „lalkami”, nierealnymi postaciami z bajek. – Nie tworzyłabym jednak potrzeby programu „kontracalineczkowego”, skupionego na tym jednym zjawisku. Lepiej spojrzeć szerzej i przyjąć, że współczesność kryje wiele pułapek, ale i fantastycznych możliwości. Trzeba po prostu świadomie i mądrze wybierać. □

za: Gość Niedzielny

Archiwalne materiały ONZ trafiają do Polski

Ośrodek Badań nad Totalitaryzmami uzyska dostęp do archiwalnych materiałów Komisji Narodów Zjednoczonych ds. Zbrodni Wjennych, zawierających m.in. raport rządu emigracyjnego w Londynie nt. eksterminacji Polaków oraz zagłady Żydów – poinformowała wiceminister kultury prof. Magdalena Garwin.

Dokumenty Komisji po odtajnieniu w 2017 r. trafiły do The Wiener Library oraz School of Oriental and African Studies w Londynie, a także do Holocaust Memorial w Waszyngtonie. Ośrodek Badań nad Totalitaryzmami im. Witolda Pileckiego, jako czwarta instytucja na świecie, dzięki staraniom wiceminister kultury i wsparciu MSZ, otrzyma dokumenty. – „Przyszło do nas pismo z ONZ, od pani min. Joanny Wroneckiej (stała przedsta-

wicielka RP przy Narodach Zjednoczonych – przyp. red.) z Nowego Jorku o tym, że Polska uzyskała dostęp do utajnionych wcześniej materiałów zgromadzonych przy ONZ – powiedziała Garwin. – W tych materiałach zawarte są raporty rządu polskiego w Londynie, który za pośrednictwem wywiadu i kontrwywiadu Armii Krajowej, informował Zachód o obozach koncentracyjnych w Polsce, o eksterminacji ludności cywilnej, o ekstermi-

nacji inteligencji oraz o zagładzie Żydów europejskich i polskich. Były podawane wszystkie nazwy obozów koncentracyjnych i obozów śmierci łącznie z ich lokalizacją. Alianci wiedzieli, co się dzieje w Polsce i nie podjęli żadnych akcji, nie podjęli żadnej prewencji, nie zbombardowali ani jednej linii kolejowej, która prowadziła – wagony pełne ludzi – do obozów i do komór gazowych” – podkreśliła wiceminister kultury. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Warto było czekać i wierzyć w Kamila Stocha. Na dużej skoczni Polak wygrał po trudnym konkursie i staje się legendą sportów zimowych. Za Stochem znaleźli się Niemiec Wellinger i Norweg Johansson. 10. był Kubacki, 15. Hula, a 19. Kot. Stoch jest pierwszym skoczkiem od 30 lat, który obronił tytuł mistrza olimpijskiego na dużej skoczni (poprzednio zrobił to Fin Nykaenen 1984-88). ☺ Wśród osób gratulujących Stochowi złotego medalu znaleźli się metropolici krakowscy, obecni i byli – abp k Jędraszewski i kard. Dziwisz, którzy pogratulowali polskiemu zawodnikowi na twitterze. „Drogi Panie Kamile, jako memu Archidiecezjaninowi przesyłam Panu bardzo serdeczne gratulacje z okazji dzisiejszego złotego lauru olimpijskiego. Na kolejne zmagania Panu i Pana Kolegom przesyłam pasterskie błogosławieństwo” – napisał ks. abp Jędraszewski. ☺ Polscy skoczkowie dorzucili na olimpiadzie jeszcze medal brązowy w konkursie

drużynowym. Wygrali Norwegowie, a srebrną drużyną okazali się Niemcy, wyprzedzając nas w ostatniej kolejce o zaledwie 0,7 pkt. W klasyfikacji medalowej ze złotym i brązowym krążkiem Polska zajmowała 17 pozycję. ☺ Polska ekstraklasa rozegrała 23 kolejkę. Wyniki: Sandecja – Korona 3:3, Legia – Śląsk Wrocław 4:1, Wisła Płock – Zagłębie Lubin 2:0, Jagiellonia – Cracovia 1:0, Wisła Kraków – Arka 3:2, Lechia Gdańsk – Piast Gliwice 0:2, Lech Poznań – Pogoń 2:0, Górnik Zabrze – Nieciecza 3:0. Legia pozostaje na prowadzeniu i ma 2 pkt. przewagi nad Jagiellonią i 4 nad Lechem. Tabelę zamyka szczecińska Pogoń. ☺ Radwańska przegrała z rozstawioną z numerem 16. Czeszką Kvitovą w drugiej rundzie tenisowego turnieju WTA w Dausze 7:6 (7-3), 3:6, 4:6. Na następnym turnieju, w Dublinie Polka nie sprostała już w I rundzie Rosjance Kasatkynie i przegrała 5:7, 4:6. ☺ Kwiatkowski (Team Sky) wygrał dwa

z pięciu etapów wyścigu Volta ao Algarve (kategoria 2.HC) i klasyfikację generalną tegoż wyścigu.

☺ Wisła Płock była o krok od sprawienia niespodzianki w 12. kolejce rozgrywek Ligi Mistrzów piłkarzy ręcznych. Wicemistrzowie Polski w grupie A ulegli Barcelonie tylko 27:28. Grająca u siebie w grupie B PGE Vive Kielce pewnie wygrała ze słoweńskim Celje Pivovarna Lasko 37:31.

☺ Liga Mistrzów siatkarki. We Włoszech Diatrec Trentino przegrało z Zaksą Kędzierzyn-Koźle 2:3 w piątej kolejce siatkarskiej LM, co dało mistrzom Polski awans do kolejnego etapu rozgrywek. Z kolei Siatkarze Jastrzębskiego Węgla pokonali francuski Spacer's de Toulouse i przed ostatnią kolejką szanse awansu nadal zachowali.

☺ Błażusiak (KTM) zajął 6 miejsce w III rundzie mistrzostw świata w motocyklowym SuperEnduro, która odbyła się w Maladze. Polak w klasyfikacji generalnej jest drugi. □

Jesteśmy napelnieni Duchem Świętym

143 EUROPEJSKA PIELGRZYMKA POLAKÓW DO LOURDES:

9 -12 MAJA 2018

ORGANIZOWANA PRZEZ
POLSKĄ MISJĘ KATOLICKĄ WE FRANCJI
2018
 160 lat
 Objawień w Lourdes

INFORMACJE I ZAPISY: - w parafiach polskich; - w biurze Polskiej Misji Katolickiej: 263 bis, rue St-Honoré - 75001 Paris; tel. 01 55 35 32 23; e-mail: pmk.france@gmail.com;

PROGRAM:**Środa – 9 maja:**

- godz. 18³⁰ - Paryż - Msza św. w kościele polskim Wniebowzięcia NMP i błogosławieństwo pielgrzymów; - godz. 20⁰⁰ - Wyjazd pielgrzymów z Cour de la Reine (przy placu Concorde).

Czwartek – 10 maja:

- godz. 7³⁰ - Śniadanie w miejscu zamieszkania; - 9³⁰ - Msza św. Międzynarodowa (Basilique St Pie X); - 11⁰⁰ - 12⁰⁰ - Śladami Św. Bernadetty (dla dzieci) I grupa; - 13⁰⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 14⁰⁰ - 15⁰⁰ - kąpiele i czas wolny; 15³⁰ - 16³⁰ Adoracja i Spowiedź (Basilique Immaculée Conception); - 17⁰⁰ - 18⁰⁰ -

Procesja Eucharystyczna (Basilique St. Pie X); - 18³⁰ - 20⁰⁰ - Wieczór integracyjny (w Domu PMK Bellevue); - 20⁰⁰ - 21³⁰ - Kolacja w Domu PMK.

Piątek – 11 maja:

- 7¹⁵ - Śniadanie; 8³⁰ - Msza św. (Notre Dame du Rosaire); - 9⁴⁵ - Wyjazd do Grot Betharram lub wyjście do Le Pont d'Espagne (la route des cascades, le lac de Gaube, la vallée du Marcadau) lub kąpiele i czas wolny; - 12⁰⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 13⁰⁰ - 14⁰⁰ - Śladami św. Bernadetty (dla dzieci) II grupa; - 14⁰⁰ - 15⁰⁰ - Śladami św. Bernadetty (dla dorosłych); 14⁰⁰ - 15⁰⁰ - Spotkanie Ks. Biskupa z młodzieżą (Salle Mgr Schoepfer) - 14³⁰ -

15¹⁵ - Konferencja dla dzieci (Salle Mgr Choquet); - 15³⁰ - 16³⁰ - Droga Krzyżowa; - 19⁰⁰ - Kolacja w miejscu zamieszkania; - 21⁰⁰ - Procesja Maryjna.

Sobota – 12 maja:

- 6¹⁵ - Śniadanie; - 7³⁰ - 8¹⁵ - Msza św. w Grocie Objawień; - 8⁴⁵ - Pamiątkowe zdjęcie przed Bazyliką Różańcową; - 9³⁰ - 10⁰⁰ - Konferencja dla starszych (Cal Gerlier); - 9⁰⁰ - 10⁰⁰ - Śladami św. Bernadetty (dla młodzieży) - I grupa; - 10³⁰ - 11³⁰ - Śladami św. Bernadetty (dla młodzieży) - II grupa; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 13⁰⁰ - Poświęcenie dewocjonalii i czas wolny; - 14³⁰ - Wyjazd Pielgrzymów; - 23⁰⁰ - Przyjazd do Paryża.

Koszt udziału:

- Dorośli: autokar z Paryża + hotel z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa + bilety do Grotty Betharram - 275€; - Młodzież: autokar z Paryża + hotel z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa + bilety do Grotty Betharram - 185€; - Promocyjna oferta PMK - dla dzieci pierwszokomunijnych i rocznicowych oraz ich rodziców: - dziecko (autokar z Paryża + hotel z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa + bilety do Grotty Betharram - 120€, - jedno z rodziców/jako opiekun - autokar z Paryża + hotel z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa + bilety do Grotty Betharram - 190€).

Dla osób jadących do Lourdes własnym środkiem lokomocji - noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa - 177€)

Wpłaty można dokonywać gotówką, czekiem lub przelewem (czek na: Mission Catholique Polonaise - 263 bis, rue St-Honoré 75001 Paris) z dopiskiem „Pielgrzymka do Lourdes”; przelew na konto: Mission Catholique Polonaise - Crédit Mutuel, IBAN: FR76 1027 8060 3900 0619 5024 194 BIC: CMCIFR2A.

Hit czyli Wyspiański 500 +

ciąg dalszy ze str. 12

Są bardzo przydatne, ponieważ - po pierwsze - w natłoku wrażeń, jaki niesie obcowanie z tyloma wybitnymi dziełami zgromadzonymi w jednym miejscu, dają chwilę wytchnienia. Po drugie - pozwalają jeszcze lepiej poznać i zrozumieć artystę, jego przemyslenia.

Jak na ekspozycję czasową, ta będzie trwała wyjątkowo długo, bo - w związku z przypadającą w przyszłym roku 150. rocznicą urodzin artysty - aż do stycznia 2019. Potem eksponaty z wystawy mają trafić do planowanego nowego oddziału muzeum, poświęconego wyłącznie Wyspiańskiemu. Tylko ile jeszcze trzeba będzie czekać na jego otwarcie?

Na szczęście w Krakowie, „mieście Wyspiańskiego”, akurat z tym artystą, jego biografią i twórczością możemy się spotykać w dowolnej chwili i nie tylko w muzealnych salach. Takich miejsc jest tu wiele, przez dziewiętnaście prowadzi nawet wytoczony, turystyczny szlak, tylko wybierać... Może zatem odwiedzić dom przy

Krupniczej, w którym się urodził, czyli obecny Dom Mehoffera? Wejść do Kościoła Mariackiego z gwiazdowym niebem na sklepieniu malowanym przez Wyspiańskiego - studenta? Albo przejść się po Plantach, tak jak on, o poranku? Czy może po raz kolejny zachwycić się Bogiem Ojcem u franciszkanów? Wpaść do teatru, dziś imienia Słowackiego, gdzie wciąż brzmi echo premiery „Wesela”?

Póki jednak wystawa w Muzeum Narodowym trwa, warto uwzględnić ją w swoich planach i koniecznie obejrzeć, a może - jeśli tylko jest na to szansa - nawet i kilka razy, ponieważ jedna wizyta na „takim „Wyspiańskim” pozostawia niedosyt. Wiem to z doświadczenia.

Barbara Stettner-Stefańska

Wystawa „Wyspiański”, czynna do 20 stycznia 2019, Gmach Główny Muzeum Narodowego w Krakowie - al. 3 Maja 1. Godziny otwarcia: wt. - sob. 10-18, niedz. 10-16. Centrum Informacji i Rezerwacji - tel. +48 12 433 57 44, rezerwacja@mnk.pl

Przybliżyć Bernadetę młodym

Sanktuarium w Lourdes obchodzi jubileusz 160-lecia objawień Matki Bożej.

Tym razem jest on poświęcony w sposób szczególny młodym. Skłania do tego przedsynodalna debata o młodości i powołaniach. Duszpasterze w Lourdes chcą ukazać młodym św. Bernadetę, jako wzór do otwarcia się na Bożą inicjatywę, a zarazem, jako zachętę do ufności pośród różnorodnych przeciwności. Mówi rektor sanktuarium w Lourdes ks. André Cabel.

„Chcielibyśmy postawić się na miejscu św. Bernadety, zobaczyć, co czuła ta młoda dziewczyna, która miała tak wiele zmartwień dotyczących codziennego życia, bo nie było ono łatwe, tak dużo było w nim niepewności. Ale Bernadeta potrafiła też wyjść na zewnątrz, okazała się gotowa na to niespodziewane spotkanie z Maryją, była dyspozycyjna. Dziś żyjemy w świecie, w którym człowiek młody jest przygnieciony tak wieloma trudnościami, a zarazem ma tak wiele różnych możliwości. Na przykład w wieku 15 lat młodzi wiedzą dużo więcej niż kiedyś wiedzieli ludzie w wieku 30 lat. Młody człowiek ma głowę przepętnioną wiedzą, ale nieuformowaną. I dlatego czuje się

obciążony, przygnieciony. Ma swoje jarzmo i potrzebuje je złożyć. Tu w Lourdes dokonuje się to w grocie objawień i w kaplicy sakramentu spowiedzi” – powiedział Rector Sanktuarium w Lourdes.

Ks. Cabel zauważa ponadto, że tegoroczny jubileusz jest też dobrą okazją, by uświadomić sobie, jak wiele zmieniło się w tym sanktuarium na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci. Jego zdaniem widać dziś wyraźny powrót do pobożności ludowej i związanych z tym praktyk. Jeszcze przed 30 laty Lourdes było bardziej chłodne i przeintelektualizowane. Dziś, również dzięki większemu napływowi wiernych z Ameryki Łacińskiej czy Azji, powraca się do podstawowych gestów i symboli wiary chrześcijańskiej.

(...) O Maryjo, obdarz tę, co śmie mienić się Twoim dzieckiem, tą cenną cnotą pokory. Spraw, o czuła Matko, by Twoje dziecko naśladowało Cię we wszystkim. Niech będę dzieckiem według Twego Serca i Serca Syna Twego – (Modlitwa z notatek św. Bernadetty Soubirous).

Krzyżówka z młodym mistrzem

PROPONUJE: MDz

Poziomo: A-2. Figura szachowa poruszająca się po liniach ukośnych. B-7. Zdolność odczuwania emocji innych ludzi i rozumienia ich sposobu myślenia. C-1. Materiał nagromadzony na stoku i u jego podnóża na skutek zsuwania się mas skalnych. E-9. Ciężka praca. F-1. Imię Karykowskiej – siedemnastoletniej szachistki, która w latach 2012-2017 czterokrotnie osiągała najlepsze wyniki w indywidualnych Mistrzostwach Europy junierek. G-10. Jedno z 64 na planszy do gry w szachy. H-1. Imię Kujawskiego – polskiego szachisty, autora pierwszego polskiego pełnego programu szachowego pod nazwą „Joanna”. J-10. Przełożony klasztoru Benedyktynów. K-1. Brak zgody, kłótnia, awantura. L-10. Duże pomieszczenie będące miejscem zebrań. Ł-2. Sycylijski wulkan. M-4. Niedokrwistość organizmu. N-9. Figura szachowa. O-1. Brytyjski transatlantyk, który zatonął w nocy z 14 na 15 kwietnia 1912 roku. P-7. Inna figura szachowa.

Pionowo: 1-B. Jednoczesny ruch króla i wieży na skrzydle hetmańskim, bądź królewskim. 2-H. Zwierzę żywiące się mięsem innych zwierząt. 3-A. Młody laszek olszowy potocznie. 4-J. Cyrkowa scena. 5-A. Stal o dużej zawartości niklu. 5-Ł. Ogłoszenie zamieszczone w gazecie. 7-A. Charakterystyczna właściwość czegoś lub kogoś. 7-Ł. Duży budynek. 9-A. Niegdyś był nazywany cynglem. 9-Ł. Starofrancuski taniec salonowy. 10-D. Dawniej: wędrowny zespół aktorów. 11-J. Przykrycie skrzyni ładunkowej samochodu. 12-A. Największe pod względem liczby ludności miasto Pensylwanii. 13-J. Formalnie i uroczystie zawierana umowa międzynarodowa.

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 10 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 45/2017: „Czas kolędowania”.

Poziomo: Jerycho, kazanie, stajenka, zielsko, Spandau, Betlejem, szarada, lekarz, frykas, ziarno, nadzór, ksiądz, żółbek, optatek, Baltazar, antenat, Nazaret, Epifania, apokryf, traktor. **Pionowo:** lizak, karpie, skarpa, khaki, łaźnia, Taft, nędza, ZOO, zona, Jezus, ornat, rzeka, łezka, cesja, tarot, osoba, katar, żart, niż, larwa, leże, ósemka, kozub, sknera, eratyk, strąk.

Jak rozpoznać Boga na drogach naszego życia?

Czyli spotkanie Jezusa z uczniami w drodze do Emaus.

Dwaj uczniowie udają się w drogę do Emaus, opuszczając Jerozolimę. Chcą uciec od ciężkiej atmosfery związanej z przegraną życiową. Jerozolima to miejsce ich porażki i właśnie dlatego oddalają się od niej.

Być może, taką sytuację właśnie przeżyłeś (przeżyłaś). Wyjechałeś z kraju, przeprowadziłaś się do innego miasta, bo tam cię wszyscy znają. W chwili wielkiej porażki pragnie się uciec od miejsca, które ją przypomina; pragnie się zmienić otoczenie, by móc zapomnieć o całym nieprzyjemnym wydarzeniu, by ukoić ból i rozgoryczenie.

Dwaj uczniowie są pochłonięci rozmową i dyskutują o tym wszystkim, co się ostatnio wydarzyło w ich życiu w Jerozolimie. Rozmowa ta jest bolesna, rodzi w nich smutek i utwierdza ich w zniechęceniu. Przeżywają gorzki smak wielkiej porażki życiowej. Nie dają wiary w krążące pogłoski o widzeniu aniołów, którzy mieli zapewniać, że On żyje. Umarta w nich nadzieja związana z Jezusem. Jego ukrzyżowanie stało się momentem klęski i zawodu: A myśmy się spodziewali... mówią z rozgoryczeniem do Nieznajomego. W przeszłości czegoś się spodziewali a teraz już niczego nie oczekują. Żyją bez nadziei. Czy ty masz jeszcze nadzieję? Tak? Śmierć nadziei, to śmierć człowieka. Nie można żyć bez nadziei. Jak można walczyć o dzień jutrzejszy, kiedy nie widzi się sensu dnia dzisiejszego?

Gdy tak rozmawiali i rozprawiali ze sobą, sam Jezus przybliżył się i szedł z nimi. Lecz oczy ich były niejako na uwięzi, tak, że Go nie poznali. W tę sytuację bólu, zawodu i rozczarowania, w ten brak nadziei wkracza Jezus. Chrystus nigdy nie zostawia człowieka w jego zagubieniu, smutku i poczuciu bezsensu, ale dyskretnie włącza się w tę trudną drogę: idzie jako nierozpoznany pielgrzym. Im trudniejsza sytuacja człowieka, im bardziej tragiczna, tym bliżej stoi Bóg. My często Go nie rozpoznajemy. Oczy człowieka są jakby na uwięzi. Człowiek jest tak zajęty sobą, swoim własnym smutkiem, własną krzywdą, własnym uczuciem zawodu, własnym bólem, iż nie może dostrzec czegokolwiek innego. Opowiadanie uczniów o historii ukrzyżowanego proroka jest pełne emocji. Na pytanie Nieznajomego, co się stało w Jerozolimie, Kleofas odpowiada ze zdziwieniem: Ty jesteś chyba jedynym z przebywających

w Jerozolimie, który nie wie, co się tam w tych dniach stało.

Czy znacie bogactwo Słowa Bożego i Jego moc?

Weekendowe rekolekcje Emaus są czasem spotkania z Jezusem Zmartwychwstałym, który chce swoją miłością i pokojem na nowo rozpalać zniechęcone i rozczarowane ludzkie serca. Uczestnik tych rekolekcji może doświadczyć, czym powinno być w życiu człowieka Słowo Boże oraz jak skuteczne i uzdrawiające jest jego działanie. Jaką drogę należy przebyć, aby móc rozpoznać Zmartwychwstałego?

Przyjdźcie ją odkryć! Przyjdźcie, aby przejść drogę z Jerozolimy do Emaus i wrócić przemienionymi do swojej Jerozolimy. Przemienieni, uzdrowieni, pełni życia, entuzjazmu, gotowi do głoszenia Dobrej Nowiny wróćcie do siebie, aby ją zanieść swojej żonie, dzieciom, przyjaciółom, znajomym.

Emaus - droga uzdrowienia dla smutnych, zatroskanych, niepewnych, niezaradnych, dla tych co stracili...

Sobota - 10 marca od 9h00 do 21h00
niedziela - 11 marzec od 9h00 do 18h00.
La Ferté-sous-Jouarre ; 31, rue d'Hugny

Spowiednicy i akompaniatorzy:
ks. Darek Jankowski i ks. Paweł Witkowski.

Zapisy i dodatkowe informacje: 06 62 49 17 51; mail: eneste-therese@gmail.com; w zakrystii kościoła polskiego Wniebowzięcia NMP w Paryżu można zostawić kopertę ze zgłoszeniem: (Nazwisko i imię/telefon i opłata: z napisem „rekolekcje Emaus”). Koszt: nocleg + wyżywienie: kolacja, obiad i śniadanie: 55€ (Cena może być dostosowana do Twojej sytuacji, jeśli nam o tym powiesz), na obiad w sobotę przywozimy własny prowiant, ale do wspólnego podziatu. Dojazd: we własnym zakresie lub pytać organizatorów. Przyda się Pismo Święte więc weź je ze sobą! Uwaga: Konieczny jest udział w całości programu! Organizacja kursu: SNE Św. Teresy w Paryżu. □

GŁOS
KATOLICKI

PRZYJACIELE

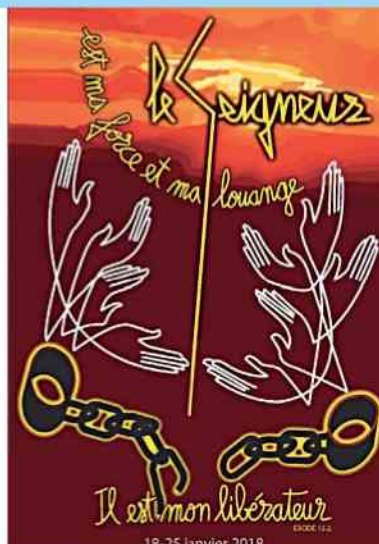
M Garçon Gabriel -
 M Mme Kasak Maria i Adam -
 Mme Piotrowski Bronisława -
 M Konieczny Zygmunt -

70€
 70€
 70€
 70€

Mme Gerard Anna -
 Mme Krauzewicz Stephanie -
 Siostry Urszulanki -
 M Jakubowski Bernard -

100€
 70€
 100€
 80€

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK Cytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

**Semaine de prière
pour l'unité
des chrétiens**

Tous en marche vers l'unité

Semaine de prière pour l'unité des chrétiens – le jeudi 18 janvier 2018 au temple protestant de Nilvange.

Le jeudi 18 janvier dernier, la Commission oecuménique de la Vallée de la Fensch s'est rassemblée, pour une seconde édition de la « semaine de prières pour l'unité des chrétiens », au temple protestant de Nilvange à 18h00.

En communion avec les Eglises des Caraïbes, les chrétiens du monde entier sont invités à réfléchir cette année sur le fondement-même de la Bible. En outre, le

Livre Sacré renvoie en permanence à chacun, une Lumière libératrice, source divine de toute éternité.

L'an passé, les membres avaient élaboré un mur des fautes commises par l'homme, puis réalisé une croix de la rédemption, afin d'accéder à la miséricorde divine. Faut-il rappeler que, dans la foi chrétienne, Jésus est mort sur la croix pour les péchés des hommes ? Il est Le Sauveur, Le Saint Rédempteur.

De-même, cette année encore, les paroissiens se sont rassemblés pour se défaire de leurs chaînes de souffrance, et réaliser ensemble une chaîne d'amour, chaîne de purification. « Renouveler l'Alliance Divine » est essentiel pour permettre à chacun de trouver une Paix et une Joie partagées.

Un buffet de partage était organisé à l'issue de la cérémonie, un moment particulièrement apprécié pour faire tomber barrières et préjugés, et tenter de recréer des liens de fraternité. □

*Pour la paroisse
Hayange St Nicolas en Forêt
de l'abbé Waldemar Krasny CM,
Fabrice Hentzen*

Zarząd Stowarzyszenia „Kresy we Francji” zaprasza na wykład historyczny oraz wernisaż wystawy:

„Drogi do niepodległości 1914 – 1918”

*z okazji setnej rocznicy odzyskania Niepodległości Polski,
i pracowanie i prezentacja płk Tadeusz Krząstek*

**piątek 9 marca 2018, godz. 18.30 – Stacja Naukowa Polskiej Akademii Nauk w Paryżu
(74, rue Lauriston)**

Tadeusz Krząstek – historyk wojskowości i lotnictwa polskiego, wykładowca Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, autor książek, artykułów i scenariuszy dotyczących dziejów

i tradycji oręża polskiego. Organizator i przewodnik podróży historycznych – szlakiem bitew – na dawne Kresy wschodnie.

**Informacje o konferencji –
tel. 01 43 03 38 33; 06 62 69 13 83**

Wspomnienia „Opłątka” z Radiem Maryja

W dniach 20 i 21 stycznia odbyły się w Paryżu trzy spotkania opłatkowe z „Radiem Maryja”, których organizatorem było tutajjsze Stowarzyszenie Obrońców Krzyża. Były to bardzo radosne chwile, zwłaszcza, że specjalnie z Torunia przybył do nas, do Francji nasz Gość i cieć Benedykt Cisoni.

Nasze paryskie spotkania opłatkowe rozpoczęliśmy 20 stycznia Mszą św. o godz. 18.30 w kościele polskim Wniebowzięcia NMP. Eucharystię celebrował ks. inf. Stanisław Jeż, w asyście wikariuszy tutajjszej parafii ks. Bogdana Łosia i ks. Marcina Mazura oraz naszego gościa, który wygłosił wzru-

Drugi dzień naszego opłatkowego spotkania z Radiem Maryja – 21 stycznia w parafii Miłosierdzia Bożego w XVII dzielnicy Paryża rozpoczęliśmy Mszą św. o godz. 11.00. Eucharystię współcelebrował – w z tutajjszym księdzem proboszczem Wacławem Szubertem – i wygłosił słowo Boże nasz gość z Toruńskiej

szającą homilię. W Eucharystii uczestniczył prezes Federacji Polonii Francuskiej pan Stanisław Aloszko.

Po Mszy św. odbyło się spotkanie opłatkowe w salce kościoła. Przebiegało ono w bardzo serdecznej atmosferze, poza dzie- leniem się opłatkiem i składaniem sobie życzeń, odbyła się kulturalowa dyskusja na nurtujące wszystkich, aktualne tematy. Można było też zjeść coś smacznego, przygotowanego przez członkinie naszego stowarzyszenia. Po za sympatykami „Radia Maryja”, o. Benedyktem Cisoniem, na spotkaniu pojawił się ks. proboszcz Paweł Witkowski i ks. inf. Stanisław Jeż oraz wspo- mniany prezes Stanisław Aloszko.

rozgłośni ojciec Benedykt. W Eucharystii uczestniczył Amba- sador RP we Francji pan Tomasz Młynarski z rodziną, Konsul generalny RP pan Hubert Czerniuk oraz attache wojskowy pan ptk Sławomir Pawlikowski. Obecni byli m.in. prezes Federacji Polonii Francuskiej pan Stanisław Aloszko, dyrektor Instytutu Polskiego w Paryżu pani Anna Bitos z mężem, pani Dominika Ostrowska z IP, dyrektor Szkoły Polskiej przy rue Legandre pani Jadwiga Stochmal oraz Chór Piast, który wsparł zebranych wiernych śpiewem kolęd. Po zakończonej Mszy św. prze- szliśmy się do polskiego Domu Kombatanta na drugą część tego wyjątkowego spotkania, w którym zechciał wziąć udział

Pan Ambasador z małżonką i synkiem – na czele wszystkich zaproszonych gości.

Spotkanie rozpoczęliśmy oczywiście od podzielenia się opłatki, złożeniem sobie życzeń i... wypicia lampki szampana – na Nowy Rok. Następnie zasiedliśmy do uroczystego obiadu przygotowanego przez członkinie naszego stowarzyszenia. Poczynamy było śpiewanie kolęd i okolicznościowe przemówienia. Trzeba przy tym zaznaczyć, iż paryski Opłatek z Radiem Maryja – w swych trzech odstonach zawitał w bezpośredniej relacji na antenie toruńskiej rozgłośni, jego uczestnicy przekazali tą drogą „na żywo” życzenia swoim bliskim.

Kolejna, trzecia część zorganizowanego przez nasze Stowa-

i toruńskiego gościa. Jego przebieg był równie serdeczny i świąteczny jak w poprzednich paryskich Wspólnotach polskich.

Z całego serca dziękuje wszystkim, którzy zaangażowali się w organizację tego ważnego wydarzenia. Wyrazy szczególnej wdzięczności pragnę skierować do ks. Pawła Witkowskiego – proboszcza kościoła Wniebowzięcia NMP, za życzliwe przyjęcie i użyczenie salki parafialnej. Dziękujemy ks. prob. Wacławowi Szubertowi z parafii Miłosierdzia Bożego, który wspomógł zorganizowanie spotkania w Domu Kombatan-ta i Chórowi Piast, który swoim śpiewem wzbogacił je. Wyrazy wdzięczności wyrażamy ks. prał. Józefowi Musiałowi – proboszczowi z „Szesnastki” za umożliwienie – tego roku po

rzyszenie „Opłatka” odbyła się w polskim kościele Św. Genowefy w Paryżu XVI i rozpoczęła się Mszą św. o godz. 18. Chociaż dotarcie na miejsce na porę sprawiło nam sporo problemów, jednak w związku z wielką, piękną manifestacją w obronie poczętego życia trudno było poruszać się po mieście. Na szczęście, z pomocą Bożą udało nam się dojechać na czas. Eucharystię u Św. Genowefy celebrował tutejszy proboszcz ks. prał. Józef Musiał wspólnie z Ojcem Benedyktem, który wygłosił wzruszającą homilię – nawiązując do drogi jaką przebyliśmy, by dotrzeć na miejsce. Po zakończeniu Eucharystii, w salkach parafialnych odbyło się przewidziane spotkanie opłatkowe tutejszej Polonii

raz pierwszy – przygotowania „Opłatka” w swojej parafii. Dziękujemy oczywiście wszystkim Rodakom, którzy otworzyli swe serca i podczas paryskich spotkań złożyli ofiary na „Radio Maryja”. Stowarzyszenie Obrońców Krzyża, które podjęło inicjatywę paryskich „Opłatków” z toruńską rozgłośnią w 2016 r. już dziś zaprasza na podobne wydarzenie, zwłaszcza iż kolejne Wspólnoty chciałyby w nich uczestniczyć. Spotkania opłatkowe z Radiem Maryja w 2019 roku przewidywane jest w drugiej połowie stycznia. Zapraszamy. □

Maria Jolanta Dzwigata
Zajęcia Zbigniew Adamek

Pielgrzymka do Rzymu: 4 - 10 czerwca 2018

Ochodząc 40-lecie wyboru św. Jana Pawła II na Stolicę Piotrową, PMK zaprasza Rodaków do udziału w Pielgrzymce do Rzymu. Wdzięczność za odzyskanie Niepodległości Ojczyzny złożymy na otarzu przy grobie Papieża-Polaka w Bazylice św. Piotra.

Program: zwiedzanie starożytności rzymskich, nawiedzenie czterech bazylik papieskich, katakumb oraz miejsc związanych z historią Ojczyzny i świętych Rodaków, śródowa audiencja generalna, niedzielna modlitwa «Anioł Pański» na Placu św. Piotra.

Wylot z Paryża (Charles de Gaulle) - 4 czerwca g. 11⁰⁰. Powrót na Charles de Gaulle - 10.6., g. 17³⁵. Lecimy włoskimi liniami lotniczymi Alitalia. W Rzymie zamieszkamy w Domu Polskim św. Jana-Pawła II.

Koszt: 700€ - obejmuje: przeloty, transfery, wstępy i trzy posiłki dziennie. Przy zgłoszeniu podajemy: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz optacamy wpisowe: 350€ (gotówką, przelewem, bądź czekiem wystawionym na: «Aumônerie Polonaise» CCP 233436g N Paris), z dopiskiem na odwrocie czeku: «Pielgrzymka do Rzymu».

Zapisy do 25 marca 2018. Pielgrzymkę prowadzi ks. prał. Krystian Gawron, wiceprez PMK.

Kontakt: ks. dr Krystian Gawron, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux,
T. 01 46 45 79 79; 06 27 96 36 40;
e-mail: sempol.paris@gmail.com

Dr Danuta Baranowicz-Schouker
chirurgien- dentiste
33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

DÉMÉNAGEMENT - TRANSPORT - AUTOLAWETA
PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU
Tel. 06 30 40 49 49

MASZ PROBLEM Z HAZARDEM?

Może anonimowi hazardziści pomogą?
Každy miting AH otwarty.

W každy poniedziałek o godz. 19

Salka przy kościele Św. Genowefy w Paryżu
(18, rue Claude Lorrain, metro Exelmans)

Grupy rodzinne Al-Anon

Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się w každy wtorek o godzinie 20
(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu - metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

Anonimowość jest podstawowa zasada Al-Anon. Czekamy na Ciebie!

T. 06 67 30 89 95; 06 28 74 23 63

PRZEWOZY ZAGRANICZNE

Polska-Niemcy-Belgia-Francja

Damian

+33 652 821 547

Kazimierz

+48 500 640 988

Wyjazdy co tydzień (z Jasła)

Odbieramy i dostarczamy paczki na terenie woj. Podkarpackiego, Małopolskiego, Śląskiego, Opolskiego i Dolnośląskiego

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentylis.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy CMU, AME.
Stawki wg cennika Sécurité Sociale,
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

01.41.13.45.05
boulogne@dentylis.fr

Mówimy po polsku

Masz problem z piciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mitingów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Pielgrzymka do Fatimy: 9 - 14 października 2018

Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza Rodaków na Pielgrzymkę wdzięczności za Niepodległość Ojczyzny.

Program: 1 dzień (i nocleg) - Lizbona. Msza św. w Sanktuarium Chrystusa Króla, votum wdzięczności za ocalenie Portugalii od horroru II Wojny Światowej; Nawiedzenie miejsca urodzenia św. Antoniego Padewskiego; Zwiedzanie klasztoru hieronimitów.

2 dzień (w drodze na nocleg w Fatimie) - Zwiedzanie Wybrzeża Atlantyku w Nazaré oraz Alcobaga i Bathalię. Pozostałe 3 dni Fatima.

Wylot z Paris-Orly liniami TAP (lot 443) 9 września g. 7⁰⁰. Powrót z Lizbony liniami TAP (lot 438) g. 16⁴⁰ na Paris-Orly 14 października g. 20⁰⁵. Mieszkamy u Sióstr Dominikanek (200 m od Sanktuarium).

Koszt: 750 € - zawiera: przelot (jeden bagaż nadawany i bagaż podręczny), transfery, wstępy, hotel z pokojami dwuosobowymi, ubezpieczenie oraz trzy posiłki dziennie.

Przy zgłoszeniu podajemy: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz wpłacamy wpisowe: 350€ (gotówką, przelewem, bądź czekiem wystawionym na: «Aumônerie Polonoise» CCP 2334369 N Paris), z dopiskiem na odwrocie czeku: «Pielgrzymka do Fatimy». Zapisy do końca czerwca 2018.

Kontakt: ks. dr. Krystian Gawron wiceprez PMK, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux, T. 01 46 45 79 79; 06 27 96 36 40; e-mail: sempol.paris@gmail.com

Wynajmę mieszkanie!

Wynajmę mieszkanie F-3. - Tél. 06 95 31 22 20.

Potrzebna pomoc w tłumaczeniu!

Która dobra dusza chciałaby pomóc?

Siostra Monica Lambert, profesor uniwersytecki w Paryżu, pisze książkę, studium duchowe o błogostawionym Księdzu Jerzym Popiełusce i zwraca się z prośbą o pomoc w tłumaczeniu kilku przydatnych filmów.

Która dobra dusza chciałaby pomóc?
Z góry dziękuję i zapewniam o modlitwie.

Kontakt: monica.lambert@yahoo.fr; tel. 06 24 91 50 56

TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.

Tel. 06 98 58 86 36

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.

Edyta - T. 06 22 72 26 68;

e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

- NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.

T. 06 98 42 59 75

- TŁUMACZENIA -

Stanisław Bocianowski - dr Prawa
- Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE

przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24

Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 - mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. 02 31 78 25 93 - mówimy po francusku

Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

DENTYSTKA POLSKA DLA DZIECI I DOROSŁYCH Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66

45, rue du Caire - 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

jeżeli Ty, albo Twój bliski ma problem-przyjdź!!

POLSKOJEZYCZNA GRUPA AA "U BILLA I DR. BOBA"

ANONIMOWI ALKOHOLICY

wszystkie spotkania otwarte

środa godzina-19.30

20, rue Legendre 75-017 PARYŻ metro VILLIERS linia 2 i 3

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'émigration polonoise)

N° 9 (2714): 4.3.2018

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonoise en France)

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31, 01 42 96 23 29.

E-mail: vkot@club-internet.fr, vkot@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 21.2.2018

Inf. o prenumeracie na str. 3

Association Pomost-Passerelle

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

Biuro Socjalne

Stowarzyszenia Pomost-Passerelle prowadzi Biuro socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej - 263 bis, rue Saint Honoré.

Biuro czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □

TRWAM PROGRAM

5 - 11 marca 2018

PONIEDZIAŁEK 5 MARCA

8⁰⁰ Informacje dnia 8¹⁵ Wieś – to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9⁴⁰ Tydzień z Ziemi św. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Film 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 12⁵⁰ Reportaż 13¹⁵ Św. na każdy dzień 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Film 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Zew natury 16⁵⁵ Reportaż 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

WTOREK 6 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Zew natury 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 14⁵⁰ Dokument 15⁴⁵ Św. na każdy dzień 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Express Studencki 17⁰⁰ Dokument 17¹⁰ Rozrywka 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

ŚRODA 7 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop Młodych 9²⁰ Express Studencki 9²⁵ Sanktuaria polskie 9⁴⁵ Św. na każdy dzień

9⁵⁰ Dla dzieci 10⁰⁰ Audiencja Generalna 11⁰⁰ Dokument 11¹⁵ Dokument 11²⁵ Felieton 11⁴⁰ Rozrywka 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13⁴⁵ Film 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Dokument 17⁰⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

CZWARTEK 8 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Przyroda i ludzie 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 13⁴⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 15²⁰ Dokument 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16³⁵ Przegląd Źródła 16⁴⁰ Dokument 16⁵⁵ Przegląd Niedzieli 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

PIĄTEK 9 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Aktywna zima 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Dokument 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Ma

się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ 7 sakrament 16³⁵ Dokument 17⁰⁰ Reportaż 17²⁵ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

SOBOTA 10 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Uniwersytet Biblijny 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski pkt. widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Film 13²⁰ 7 sakrament 13⁴⁵ Felieton 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Film 15³⁰ Wierzę w Boga 15⁴⁵ Spotkania z ekologią 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Dokument 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19⁰⁰ Msza Św. 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

NIEDZIELA 11 MARCA

8²⁵ Św. na każdy dzień 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Felieton 9¹⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Katecheza 9³⁰ Msza św. 10³⁵ Przegląd Niedzieli 10⁴⁰ Dokument 11³⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Dokument 14¹⁰ Dokument 14⁵⁵ Św. na każdy dzień 15⁰⁰ Dla dzieci 15⁴⁰ Rozrywka 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Gorzkie Żale 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

5 – 11 marca 2018

PONIEDZIAŁEK

5 MARCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Panorama 11⁰⁵ Pogoda 11¹⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Kulturalni PL – magazyn 12²⁰ Racja stanu 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ Dziewczyny ze Lwowa – serial 14⁴⁰ Teatr Telewizji – Żabusia 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Sprawiedliwi wśród Nas – dokument 16⁵⁵ Supetkowe ABC – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Niedziela z... 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20³⁵ Sport 20⁴⁵ O mnie się nie martw – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Narodzona po raz drugi – dokument 0¹⁵ 1200 Muzeów – reportaż 0⁴⁵ Korona królów – telenowela 1¹⁵ Supetkowe ABC – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK

6 MARCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Panorama 11⁰⁵ Pogoda 11¹⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁴⁵ Rozmowa Polonii 12⁰⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ 1920 Wojna i miłość – serial 14⁴⁰ Narodzona po raz drugi – dokument 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Sonda z 16⁵⁵ Dla dzieci 17¹⁰ Przyjaciele lasu – reportaż 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Szlakiem Kolberga – reportaż 18²⁵ Naszaarmia.pl – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn z Wysp – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20³⁵ Sport 20⁴⁵ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Warto rozmawiać 0¹⁵ Sonda z 0⁴⁵ Korona królów – telenowela 1¹⁵ Dla dzieci 1³⁰ Przyjaciele lasu – reportaż 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA

7 MARCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Panorama 11⁰⁵ Pogoda 11¹⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁴⁵ Rozmowa Polonii 12⁰⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Wiado-

mości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ O mnie się nie martw – serial 14⁴⁰ Warto rozmawiać 15²⁵ Rzecz polska 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Astronarium – magazyn 16⁵⁵ Program muzyczny 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Studio Raban 18²⁵ Wschód – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20³⁵ Sport 20⁴⁵ Głęboka woda – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ W cieniu prezydenta 0¹⁵ Wschód – magazyn 0⁴⁵ Korona królów – telenowela 1¹⁵ Program muzyczny 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK

8 MARCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Panorama 11⁰⁵ Pogoda 11¹⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁴⁵ Rozmowa Polonii 12⁰⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ M jak miłość – serial 14⁴⁰ Głęboka woda – serial 15³⁰ Pod Tatrami 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Jak to działa – magazyn 16⁵⁵ Zwierzaki Czytaki – magazyn 17¹⁰ Podwodne ABC – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Było nie minęło 18²⁵ Racja stanu 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn z Ameryki 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20³⁵ Sport 20⁴⁵ Komisarz Alex – serial 21³⁵ Portrety niepodległości – felieton 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Sprawiedliwi wśród Nas – dokument 23⁴⁰ Magazyn śledczy Anity Gargas 0¹⁵ Vacat 0⁴⁵ Korona królów – telenowela 1¹⁵ Zwierzaki Czytaki – magazyn 1³⁰ Podwodne ABC – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK

9 MARCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Panorama 11⁰⁵ Pogoda 11¹⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁴⁵ Rozmowa Polonii 12⁰⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Na sygnale – serial 13⁴⁵ M jak miłość – serial 14⁴⁰ Komisarz Alex – serial 15³⁵

Portrety niepodległości – felieton 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Wilnoteka – magazyn 16²⁰ W cieniu prezydenta 17¹⁰ Baw się słowami – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 18²⁵ Kwartet – magazyn 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20³⁵ Sport 20⁴⁵ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Kocham Cię Polsko! 0⁵⁰ Magazyn z Ameryki 1¹⁵ Domisie 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA

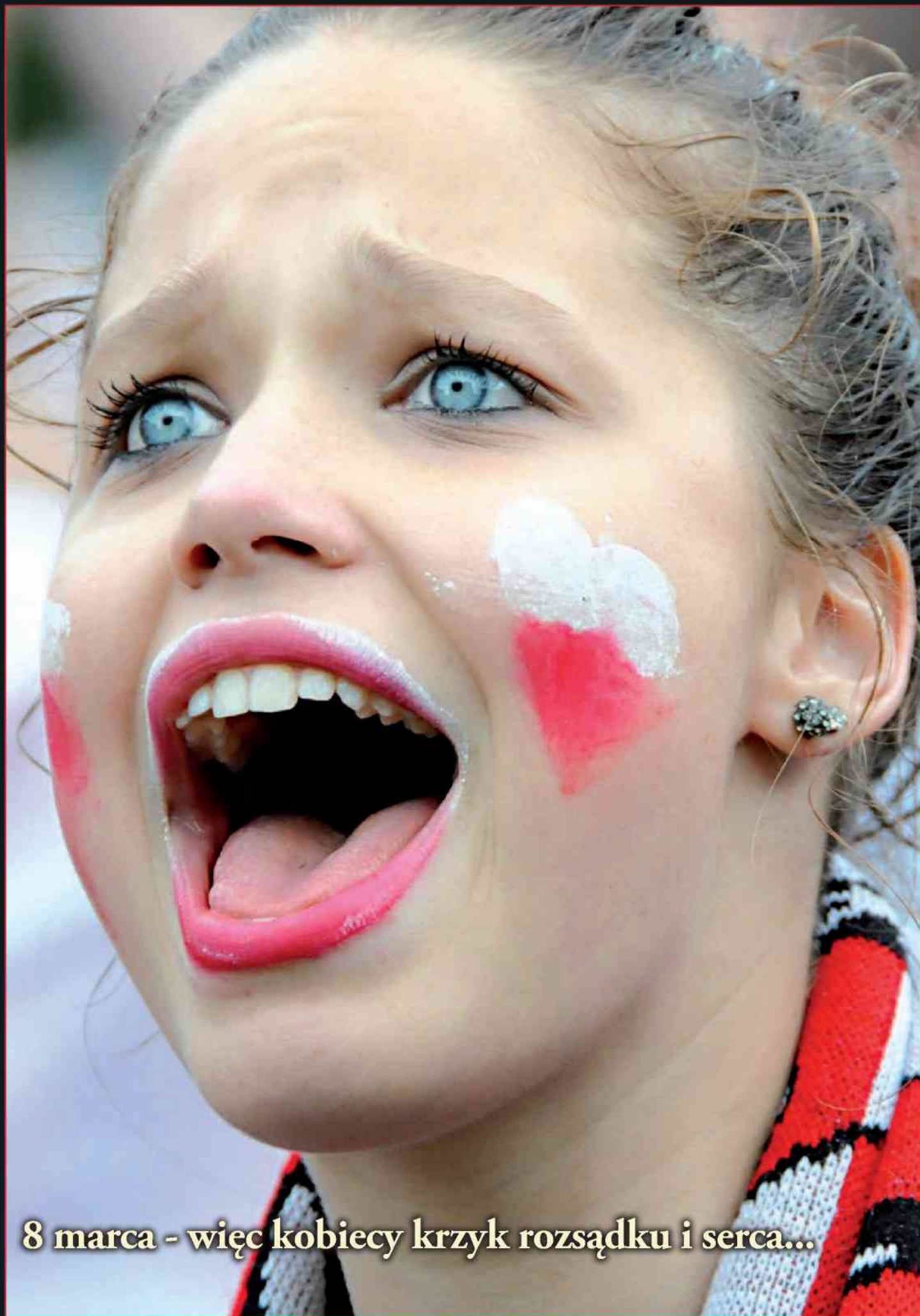
10 MARCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia 24 11¹⁵ Rozmowa Polonii 11³⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁰ Ojciec Mateusz – serial 13¹⁵ Na dobre i na złe – serial 14¹⁰ Kocham Cię Polsko! 15⁴⁰ Wolny Ekran – magazyn 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Dobranocka 19⁰⁰ Msza Święta w intencji Ofiar Katastrofy Smoleńskiej 20¹⁵ Wiadomości 20⁴⁵ Pogoda 20⁵⁰ Sport 21⁰⁰ Historia Roja czyli w ziemi lepiej słyszeć – serial 21⁵⁵ Wielki Test – Polskie aktorki i aktorzy 23³⁰ Muzyczne brzmienie czterech kultur – koncert 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA

11 MARCA

7³⁰ Magazyn z Wysp 7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Ziarno – magazyn 10⁵⁵ Baw się słowami(2) – magazyn 11²⁵ Słoneczna włócznia – serial 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza Św. – kościół Niepokalanego Poczęcia NMP w Wigrach 14⁴⁰ Dom – serial 16¹⁵ Turystyczna Jazda 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Baw się słowami – magazyn 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20³⁵ Sport 20⁴⁵ Dziewczyny ze Lwowa – serial 21⁴⁰ Bez wstydu – dramat 23¹⁰ Gala Anody 0⁰⁵ Wolny Ekran – magazyn 0³⁰ M jak miłość – serial 1²⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

8 marca - więc kobiecy krzyk rozsądku i serca...